LAISVĖ
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park 17, N. Y.
Tel. MIchigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaca, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis

Dalis Queens apskrityje (N. Y.)	$10.00
Kanadoje	$10.00
Kitur užsienyje	$12.00
Jungtinėse Valstijose	$9.00

Pavienio egzemp. kaina 10 centų

PRICE 10c A COPY

No. 93 * * * * * Ozone Park 17, N. Y. Penkt., lapkr. (Nov.) 24, 1961 * * * * * METAI 50-ji

KRISLAI

Gera prezidento kalba. Nuo žodžių—prie darbų! Rockefelleriuose skandalai. Susipratimas!

— Rašo R. Mizara —

Tai, ką prezidentas Kenedis pasakė savo kalboje lapkričio 18 d. Hollywoodo Palladiume (Los Angeles mieste), privalo gerai įsidėmėti kiekvienas doras pilietis.

Prezidentas pasmerkė amerikinius fašistus, keliančius galvą ypatingai vakarinėse valstijose.

Be įvardijimo jis smerkė John Birch Society, Minutemen ir kitas fašistų - reakcionierių organizacijas, kurios ardo šalį iš vidaus, kurios suorganizuotos tam, kad padėtų fašizmui mūsų krašte įsigalėti!

—:—

Mes visuomet sakėme, kad didžiausias vidujinis Amerikai pavojus glūdi fašizme.

Visokie tamsybės elementai, remiami didžiulių korporacijų, šiandien knisasi po Amerikos demokratijos pagrindais, stengdamiesi juos parausti, sunaikinti, kad visas pastatas subyrėtų, kad fašizmas šalyje įsigalėtų.

Tie žmonių laisvės priešai sakosi, būk jie kovoją prieš komunizmą. Betgi komunizmas nūnai JAV negresia. Jis niekad nesudarė mūsų šaliai pavojaus.

Komunistais tie demokratijos ir žmonių laisvių neprieteliai apšaukia net pažangesnius Aukščiausiojo teismo teisėjus. Jie ieško komunistų bažnyčiose. Jiems komunistas kiekvienas, kuris taria žodį už negrų laisvę, už taiką, už liaudies reikalus!

—:—

Ir tuo pat kartu, kai visokių spalvų fašistai aštrina nagus ir dantis prieš Amerikos demokratiją, valdžia, užuot ėmusi juos už keteros, puola JAV Komunistų partiją!..

Kongreso neamerikinis komitetas, užuot tyrinėjęs pavojingą fašistų veiklą, persekioja, inkvizuoja pažangius žmones, kurių visos jėgos nukreiptos už taikos išlaikymą ir kylančių fašistinių klikų nugalėjimą!

—:—

Ponas prezidente: Mes mielai pritariame Jūsų kalbai, sakytai lapkričio 18 d. Los Angeles apie reakcionierius. Bet mes norime, kad Jūsų žodžiai taptų darbais, kad Jūsų vadovaujama vyriausybė imtųsi konkrečių žygių fašistų siautėjimui sulaikyti!

Tie patys visokių varsų fašistai juk puola ir Jus, ponas prezidente!

Jų troškimas yra toks: visaip kenkti Jums. Jie nesidrovėtų Jūsų vadovaujamą valdžią nuversti jėga, jei tik galėtų.

Tai smurto kavalieriai, finansuojami ir inspiruojami stambiojo kapitalo!

—:—

Na, tai daugiau skandalų Rockefellerių giminėje: gubernatorius Nelsonas pasiryžo divorsuoti savo žmoną. Jo brolis Winthropas jau senokai tą patį padarė su Evute Paulėkaite!

—:—

Gerą, svarbų reikalą mūsų žmonės labai supranta ir į jį atsiliepia. Štai, praėjusiame "Laisvės" koncerte buvo trumpai išsireikšta, kad mums per dabartinį vajų reikia sukelti $5,000 fondą laikraščiui išlaikyti.

Ir žmonės, draugai laisviečiai, tuojau sudėjo daugiau kaip $550!

Tai, be kitko, parodo mūsų žmonių susipratimą.

—:—

Mes tikimės, kad visi ir visur mūsų draugai laisviečiai duosniai prisidės prie šio pasibrėžto tikslo gyveniman pravedimo!

Bet mes norime ne tik $5,000 fondą sukelti — norime juo daugiau gauti naujų "Laisvei" prenumeratorių.

Dominikos respublikoje įvyko staigių pakaitų

Ciudad Trujillo. Gegužės 30 dieną militaristai nužudė Dominikos diktatorių Leonidą Trujillo Moliną, kuris pakaitomis su savo broliu Hektorium diktatoriavo per 31 metus. Jie pakaitomis būdavo: vienas "prezidentu", o antras — karo ministru.

Po to šalį valdė prezidentas J. Ballagueris, o karo ministro vietą užėmė Rafaelis Trujillo, nužudyto diktatoriaus sūnus.

Dabar staigiai Rafaelis pasitraukė iš ministro vietos. Jis ir jo artimi, savo laivu, išplaukė į Europą. Šalyje reikalus tvarko prezidentas Ballagueris ir sakosi "įvesiąs demokratiją".

Keista tas, kad vos Rafaelis pasitraukė, kaip prie Dominikos pakraščių atplaukė Jungtinių Valstijų karo laivai. Sakoma, kad laivai atvyko, idant neleisti nužudyto diktatoriaus broliams Hektorui ir Arizmendui paimti galią, bet dar keisčiau, kad tie broliai jau paliko Dominiką ir atskrido į Miami, Floridą.

Dominikos respublika randasi ant Santo Domingo salos, tarp Atlanto vandenyno ir Karibėjo jūros, visai arti Kubos. Šalis gamtiniai labai turtinga. Užima 19,333 ketv. mylių plotą ir turi 3,000,000 gyventojų.

Prez. Kenedis suorganizavo prekybos pagalbai komitetą

Washingtonas. — Jungtinių Valstijų vyriausybė susidomėjo užsienio prekybos reikalais. Prezidentas Kenedis suorganizavo iš 18-kos biznierių Prekybos reikalams pagalbos komitetą, kurio prezidentu paskyrė Carl J. Gilbertą, Gillette Ko. preziidentas.

Šis komitetas atliks visapusišką tyrimą ir pateiks prezidentui planą pradžioje 1962 metų. Numatoma, kad Jungtinės Valstijos imsis šių priemonių:

(1) Bus suteikta prezidentui Kenedžiui galia numušti muitą bent 50 procentų, arba ir visai panaikinti ant tokių prekių, kurios reikalingos JAV.

(2) Suteikti prezidentui galią, kad jis galėtų kooperuoti su tais biznieriais, kuriems reikalinga federalės valdžios finansinė pagalba, ar tai dėl jų industrijos, ar dėl prekybinės kompeticijos užsienyje.

Yra planuojama ir kitų pasiūlymų. Bet nutylima apie nevaržomą prekybą su socialistinėmis šalimis. Gi, tikrumoje, Jungtinės Valstijos dar daug galėtų prekių parduoti socialistinėms šalims, ypatingai Kinijai, jeigu nebūtų varžoma prekyba.

Iššudė kitus, bet ir patsai žuvo

Miami, Fla. —Prieš kiek laiko jūroje nuskendo laivelis "Bluebelle" su pasivažinėtojais, o jo kapitonas Julian Harvey išsigelbėjo.

Bet už keturių dienų valtelėje buvo išgelbėta 11-kos metų mergaitė Terry Jo Duperrault, kuri buvusi ant laivelio. Ji atsigavus papasakojo, kad ji išgirdus laivelyje triukšmą nuėjo pažiūrėti. Ten pamatė ant grindų negyvus savo tėvus, brolį, seserį, kapitono žmoną ir dagu kraujo. Ji išbėgusi nulileido išsigelbėjimo valtelę ir bangos ją nunešė.

Kapitonas Harvey, kada sužinojo, kad mergaitė išsigelbėjo, tai nusižudė.

Neutralių šalių vadai ir Berlynas

Kairas. — Čionai tarėsi Jugoslavijos prezidentas Tito, Jungtinės Arabų Respublikos prezidentas Nasseris ir Indijos premjeras Nehru. Po pasitarimo jie išleido bendrą pareiškimą.

Neutralių šalių vadai sako, kad nors yra požymių "šaltojo karo atodrėkio", bet iš antros pusės jaučiamos kro kurstytojų provokcijos.

Tito, Nasseris ir Nehru reikalauja, kad vakarinio Berlyno klausimas būtų derybų keliu baigtas.

PRIEŠ THANKSGIVING SUJUDO PLĖŠIKAI

New Yorkas. — Prieš Padėkų dieną sujudo plėšikai. Iš Brooklyn Savings banko plėšikas išsinešė $7,000; iš Amalgamated banko—$1700.

Gary, Indiana valstijoje, du plėšikai pačiupo $80.000; Newton, Mass. — $70,000, Bostone — $10,000.

Maskva. —Tarybiniai tyrinėtojai surado daug anglies Uralų kalnų srityje.

JUBILIEJINIS 'LAISVĖS' VAJUS

KONTESTANTŲ STOVIS DABAR YRA TOKS:

	PUNKTAI
Connecticut valstijos vajininkai	**4432**
New Jersey valstijos vajininkai	**3208**
Brooklyn, N. Y.	**2548**
George Shimaitis, Brockton, Mass.	**2134**
A. Žemaitis, Baltimore, Md.	**1529**
Philadelphijos vajininkai	**1404**
Lawrence-Lowell, Mass.	**1248**
A. Lipčius-P. Šlajus, Eddystone, Pa.	**1104**
Great Neck, N. Y.	**948**
Plymouth-Wilkes-Barre, Pa.	**884**

K. Kasulis, Worcester, Mass.	828	Veronika Kvetkas, Cambridge, Mass.	252
M. Uždavinis, Norwood, Mass.	716	J. Patkus, New Haven, Conn.	180
Rochester, N. Y.	672	Vera Smalstis, Livonia, Mich.	144
So. Boston, Mass.	576	Lewiston, Me.	144
Los Angeles, Calif.	444	C. Belunas, Detroit, Mich.	144
J. Žebrys, Cleveland, Ohio	408	V. Taraškienė, San Francisco, Calif.	120
Pittsburgh, Pa.	396	Chicagos vajininkai	108
Scranton, Pa.	372	A. Valinčius, Pittston, Pa.	70
LLD 20 kp.-Mot. Skyr. Binghamton, N. Y.	330	C. K. Urban, Hudson, Mass.	36
L. Tilvikas, Easton, Pa.	254	Shenandoah, Pa.	36

Connecticut valstijos vajininkai darbuojasi gerokai, laikosi pirmoj vietoj. Po naują skaitytoją ir atnaujinimų prisiuntė: V. J. Valley, newbritainietis; J. Patkus, newhavenietis, Bridgeporto kaiminka Biruta Walins taipgi pagelbėjo punktais su nauja prenumerata. Atnaujinimų prisiunte: J. J. Mockaitis, bridgeportietis, ir L. Žemaitienė, hartfordietė.

Neblogai ir New Jersey valstijos vajininkai pasirodė šį sykį: Jurgis Stasiukaitis, cliffsaidietis, ir F. Šim-

(Tąsa 5-tame puslapyje)

Įvykiai Berlyne ir karo pavojus

Berlynas. —Vokiečių Demokrat. Respublikos (Rytų Vokietijos) darbininkai, apsaugoje policijos, sutvirtino sieną. Vietomis pastatė cementinę sieną, ant kurios nutiesė spygliuotų vielų užtvarą. Rytų Berlyno pusėje, ties plačiomis gatvėmis, jie pastatė priešTankinius "ežius". Tatai padaryta todėl, kad vakariniame Berlyne eina kalbos apie "jėgos vartojimą pašalinimui sienos".

Vakarinio Berlyno pusėje buvo sutelkta keli tūkstančiai jaunų vyrų, kurie mėtydami akmenimis ir geležgaliais puolė ją ardyti. Rytų Vokietijos milicininkai paleido į juose vandens srovę. Tada civiliniai pasitraukė, bet vakarinio Berlyno policija ėmė mėtyti ašarų bombas į rytinę pusę. Rytų Vokietijos milicininkai atsakė tuo patimi. Sakoma, kad susikirtimas tęsėsi apie tris minutes ir iš abiejų pusių buvo paleista višr 200 ašarų bombų.

Rytų Vokietijos vyriausybė sako, kad tai yra Vakarų Vokietijos provokacijos, kuri nenori, idant įvyktų susitarimas Tarp Tarybų Sąjungos, Anglijos, Francūzijos ir Jungtinių Valstijų.

Washingtonas. — Atvyko Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueris ir tarėsi su prezidentu Kenedžiu.

Bonna. — Spauda tvirtina, kad Vakarų Vokietija nesutiks, idant Anglija, Francūzija ir Jungtinės Valstijos tartųsi su Tarybų Sąjunga vakarinio Berlyno reikalais tol, kol Berlyną padalina siena. Vakarų vokiečiai reikalauja, kad siena būtų pašalinta. Jie nepripažįsta Vokiečių Demokratinės Respublikos ir tvirtina, kad Rytinė Vokietija yra "dalis Vakarų Vokietijos".

SAKO: "TSRS IŠŠAUS ŽMOGŲ Į MĖNULĮ"

Maskva. — Čionai jau plačiai kalbama, kad ateinantį sausio mėnesį Tarybų Sąjungos mokslininkai iššaus raketą su žmogimi link mėnulio. Numatoma, kad tatai bus padaryta iš Kazachų respublikos.

Washingtonas. — Prieš amerikinis komitetas reikalauja tyrinėti M. H. Kleiną, buvusį National Security Agency atsakomingą pareigūną.

"STOJAME UŽ TAIKĄ IR GRĄSINIMŲ NEBIJOM"

Maskva. — Minint TSRS artilerijos dieną, dienraštyje "Krasnaja Zvezda", rašė generolas V. F. Tolubko: "Mes stojame už taiką, kovojame prieš karo provokacijas, bet jokių grąsinimų nesibijome".

Washingtonas. — JAV valstybės departamentas sako,kad tik taip yra užvilktas Jugoslavijai pardavimas kviečių, o ne jų sulaikymas.

Brazilijoje žemdirbiai grasina masių sukilimu

Resife, Brazilija. — Brazilijos žemdirbių sąjungos vadas Senhoras Juliao pareiškė, kad jeigu šalies parlamentas greitai nedarys žemės reformų, tai bus žemdirbių sukilimas.

Žemdirbių sąjunga turi 100,000 narių, bet žemės reformų reikalauja milijonai valstiečių ir žemės darbų samdinių. Jis sakė, kad vietomis žemės darbų samdiniai patys įsteigė savo ūkius ir jie daug geriau gyvena, negu valstiečiai ir tie, kurie parsisamdo pas dvarponius. Brazilijoje, Amazonės aukštupyje, dar daug yra žemių, kurias dar niekas nepasisavino. Nepasisavintuose žemės plotuose ir steigiasi žemės ūkiai, panašūs, kaip Kuboje.

Brazilijoje milžiniški žemės plotai paversti į kavos plantacijas, kurias, beveik pilnai, valdo Jungtinių Valstijų kapitalistai. Kitokių javų auginimui palikta prastesnės žemės plotai. Apie 80 procentų žamdirbių neturi savos žemės; jie ją randavoja iš dvarponių, arba iš pusės dirba pas dverponius. Apie 7,000,000 žmonių neturi nei pėdos savos žemės.

Brazilija yra milžiniška šalis: ji užima 3,288,000 ketvirtainiškų mylių plotą ir turi apie 70,000,000 gyventojų.

Atsinaujins pasitarimai dėl atominių bandymų

Maskva. — Tarybų Sąjunga priėmė Anglijos ir Jungtinių Valstijų pasiūlymą atnaujinti pasitarimus reikale kontroliavimo atominių ginklų bandymų. Ji sutinka, kad konferencija prasidėtų lapkričio 28 d., Genevoje.

Tuo pat kartu TSRS pareiškė, kad ji darė ir daro viską, idant išgelbėjus žmoniją nuo atominių ginklų karo, kuris būtų viską naikinantis. TSRS sako, kad žmonijos išsigelbėjimas nuo sunkios apsiginklavimo naštos, nuolatinės karo baimės, kasdieninio pavojaus —bus pasiekta tik tada, kada bus susitarta nusiginkluoti ir visokie ginklai sunaikinti.

Tarybų Sąjunga, sutikdama panaujinti pasitarimus pasilieka sau teisę taip veikti, kaip to reikalaus jos saugumas ir kitų valstybių elgesys.

Washingtonas. — Jungtinių Valstijų vyriausybė siunčia savo delegaciją į Genevą panaujinimui pasitarimų su TSRS ir Anglija dėl kontroliavimo atominių ginklų bandymų, bet tuo pat kartu pasilieka sau teisę nesusilaikyti nuo bandymų, kurie bus numatomi reikalingi šalies saugumui, kol dar nėra susitarta ir pravestas gyveniman atominių ginklų kontroliavimas.

Visi pravoslavai jau vienijasi

New Delhi. — Čionai įvyko viso pasaulio pravoslavų (stačiatikių) suvažiavimas. Dalyvavo šimtai delegatų, kurie atstovavo 50 šalių pravoslavus.

Už priėmimą Tarybų Sąjungos pravoslavų į pasaulinę sąjungą balsavo 142 pilnateisiai atstovai, o prieš tik 3.

Sakoma, kad pasaulyje dar yra 250,000,000 pravoslavų. Dabar TSRS jų randasi 50 milijonų, ten yra 30,000 kunigų, 20,000 parapijų ir 73 vyskupijos.

JAPONIJA PERKĖLĖ RAKETŲ ŠAUDYMĄ

Tokio. — Japonijos militaristai buvo įsitaisę raketų šaudymo įrengimus prie Akitos. Jų raketos krito netoli Vladivostoko, TSRS svarbios karo laivyno bazės. TSRS prieš tai užprotestavo, tai japonai perkėlė raketų šaudymo įrengimus į pietinę Japonijos dalį.

Masiniai ieškojo M. Rockefellerio

Agats, Vakarų Naujoji Gvinėja. — Michael Rockefelleris, 23 m. amžiaus, New Yorko valstijos gubernatoriaus sūnus, troptu plaukiojo šio salyno pakraštyje. Troptas apsivertė ir Michaelis plaukė valtelėje linkui kranto, kuris buvo 15 mylių atstoje, Michaelis įrėsi tuščia nuo gazolino dėže. Šioje užlajoje randasi krokodilų, nuodingų gyvačių ir ryklių.

Michaelio masiniai ieškojo vietos gyventojai, misionieriai ir hollandų jūrininkai. Po kelių dienų atskrido ir jo tėvas. Bet dar vis jo neranda.

VARŠUVOS SĄJUNGA VYKDO PRATIMUS

Varšuva. —Varšuvos Gynybos Sąjungos jėgos turi pratimus. Jie vyksta Čekoslovakijoje, Rytų Vokietijoje, Vengrijoje ir Lenkijoje. Dalyvauja Bulgarijos, Rumunijos jėgos ir dvi TSRS divizijos.

LAISVE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays.
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK 17, N. Y.
Entered as second class matter at the Posto Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 ——— ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$9.00	Canada, Lat. Amer., per year,	$10.00
United States, per 6 months	$5.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	$5.00
Queens Co.	$10.00 per year	Foreign countries, per year,	$12.00
Queens Co., $5.50 per six months		Foreign countries, 6 months,	$6.50

Nauji bandymai susitarti

ŠIUOS ŽODŽIUS RAŠANT radijas pranešė apie naują Tarybų Sąjungos notą Jungtinėms Valstijoms ir Anglijai. Joje sakoma, kad Tarybų Sąjunga sutinka dar kartą derėtis su tomis šalimis dėl uždraudimo atominių ginklų bandymų.

Tai Tarybų Sąjungos atsakymas į amerikiečių ir anglų pasiūlymą iš naujo pradėti derybas. Vadinasi, trejetą metų besitęsusios derybos Ženevoje, kurios buvo laikinai pertrauktos, bus atnaujintos. Reikia tikėtis, kad dabar derybos eis nauju tempu. Reikia manyti, kad abi pusės nuoširdžiai sieks susitarimo.

Tuo tarpu, žinoma, visi bandymai turėtų būti sulaikyti Tarybų Sąjunga savo notoje, sutikdama atnaujinti derybas, pastebinti, kad jeigu kuri kita šalis nesulaikys bandymų, ji vėl bus priversta vesti savo bandymus. Reikia nepamiršti, kad kai Jungtinės Valstijos ir Tarybų Sąjunga buvo per porą metų sulaikiusios visus bandymus, tai Francūzija tęsė bandymus. Kaip tik tas ir privertė Tarybų Sąjungą pradėti naujus bandymus. Ji sakė, kad ji negali tylėti, kai mato, kaip Vakarų militarinės sąjungos (NATO) šalys stiprina ir tobulina atominį apsiginklavimą. Socialistinis pasaulis turi apsirūpinti tinkama apsauga nuo agresijos.

Suomijos išsisukinėjimo politika

SUOMIJOS PREZIDENTAS KEKKONEN viešai prisipažino, kad jo vyriausybė labai nenori pasitarimų su Tarybų Sąjunga bendro apsigynimo reikalais. Jis prisipažino, kad jis ir parlamentą paleido ir paskelbė naujus rinkimus tik tam, kad laimėti laiką, kad išvengti pasitarimų.

Na, o tokius pasitarimus, kokius pasiūlė Tarybų Sąjunga, aiškiai numato tarpe abiejų šalių padaryta draugiškumo ir bendro apsigynimo 1948 metų sutartis. Vadinasi, Suomija nenori pildyti susitarimą.

Kodėl pasitarimai buvo pasiūlyti? Todėl, kad Vakarų Vokietijos atgijęs militarizmas sudaro rimtą pavojų. Paaiški, kad šiomis dienomis įvyko pasitarimai tarp Vakarų Vokietijos, Norvegijos ir Danijos. Pats Vak. Vokietijos karo reikalų ministras Strauss buvo nuvykęs į Norvegijos sostinę, kur šios trys šalys susitarė suvienyti laivynų komandą, pavedant ją vokiečiams.

Matote, koks suokalbis ruošiamas Tarybų Sąjungos ir Suomijos pašonėje. Atrodo, kad Suomijos ir Tarybų Sąjungos pasitarimas bendro apsigynimo reikalais jau bus gerokai pavėluotas. Reikėjo seniai pasitarti ir pareikšti bendrą protestą prieš toki vokiečių, norvegų ir danų agresyvų žygį.

Iš Suomijos pusės išsisukinėjimas ir vengimas pasitarimų neturi jokio pateisinimo. Tuo išsisukinėjimu suomiai tik parodo nenorą laikytis sutarties.

Beje, įdomu dar ir tas, kad Suomija skelbiasi neutrališka šalimi, bet Jungtinių Tautų Asamblėjoje beveik visuomet balsuoja su Vakarais prieš Rytus, prieš socialistinius kraštus. Tai reiškia, kad jų žodžiai neatitinka jų darbus.

Pavojingas jėgos rodymas

KAI MŪSŲ VYRIAUSYBĖ šiomis dienomis pasiuntė karo laivyną į Dominikonų Respublikos pakraščius ir pagrūmojo jėga įsimaišyti į jos vidaus reikalus, ji išgązdino visus Lotynų Amerikos kraštus. Tai, reikia atsiminti, buvo padaryta visiškai neieškant sutikimo tokiai politikai kituose Lotynų Amerikos kraštuose.

Dominikonų respublikos vidiniai reikalai yra jos žmonių reikalai. Iš lauko pusės niekas negali jiems padiktuoti, kaip jie turi tvarkytis.

Tie žmonės mokėjo apsidirbti be mūsų pagalbos su savo diktatoriumi Trujillo, su kuriuo, reikia nepamiršti, per labai daug metų mūsų šalis gerai sugyveno ir padėjo jam viešpatauti ant liaudies sprando. Tiie patys žmonės mokės apvalyti savo kraštą nuo diktatūros atgyvenų ir susikurti tikrai demokratinę santvarką be mūsų karinio laivyno pagalbos. Amerika neturi teisės bosauti nei Kuboje, nei Dominikonų Respublikoje, nei kurioje kitoje Lotynų Amerikos šalyje.

Naujas skandalas su slėptuvėmis

ŠIOMIS DIENOMIS New Yorko valstijos seimelis nutarė paskirti šimtą milijonų dolerių slėptuvių statymo reikalams. Už nutarimą labai varėsi seimelyje Respublikonų partijos nariai su Joseph F. Carlino priešakyje.

Bet štai demokratas seimelio narys Mark Lane parodo, kad tasai seimeliio vadas Mr. Carlino yra direktorius kompanijos Lancer Industries, Inc., kuri išdirba medžiagas dėl slėptuvių statybos. Vadinasi, Mr. Carlino kovojo už šimto milijonų dolerių paskyrimą iš valstijos iždo savanaudiškais sumetimais.

Tiesa, Mr. Carlino teisinasi, kad jis pirmiau iš minėtos kompanijos buvęs pasitraukęs, bet niekas netiki, kad jis tik iš meilės Niujorko valstijos žmonėms darbavosi už tos milžiniškos sumos paskyrimą slėptuvėms. Ypač seimelio demokratai sakosi netikį jokiais respublikonų lyderių pasiteisinimais.

ĮVAIRIAIS KLAUSIMAIS

Kodėl Irano karalius šaukiasi pagalbos?

Neseniai Irano (Persijos) šahas (karalius) atsišaukė į prez. Kenedį. Šahas Mahomedas Reza Pahlavis prašo mūsų prezidento ūmios pagalbos, be kurios jo sostas nebėra užtikrintas. Jis mato visur komunizmo šmėklą, nuo kurios nebegali apsiginti. Nori daugiau milijonų dolerių ir daugiau ginklų.

Sostinė Teheranas ir kiti miestai karaliui pasidarė visai nesaugūs. Nesvietiškoje priespaudoje gyvendami, darbo žmonės reikalauja žmoniškų teisių. Fašistinis teroras jau nebegali nuslopinti darbo žmonių pasipriešinimo.

O kaip su valstiečiais? "N Y. Times" korespondentas paduoda šiurpulingų davinių apie valstiečių buitį.

Iš 19 milijonų Irano gyventojų apie 14 milijonų gyvena 57,748 kaimuose, kur gyvenimo sąlygos nepasikeitusios nuo 15-to šimtmečio. Valstiečiai neša feodalų jungą. Jų metinės įeigos vargiai siekia $70. Valstiečiai nieko neturi, apart savo darbo rankų. Visa jų šeima priversta dirbti feodalui, kuris sostinėje Teherane ar kuriame kitame mieste gyvena. Kaimuose nėra jokios mokyklos. Niekas nemoka skaityti ir rašyti.

Kaip valstiečiai pasidaro pragyvenimą? Žemvaldžiai suteikia jiems po sklypą žemės. Kiek jie užaugina, keturias dalis atiduoda žemvaldžiui, penktą dalį sau pasilieka. Visa šeima dirbdama vos skurdžiai prasimaitina. O jeigu pasitaiko prastas derlius, tai tiems valstiečiams tenka ir pabadauti.

Tokiose vergiškose sąlygose gyvendami, valstiečiai taipgi bruzda. Jie jau girdėjo, kaip Rusijos, Kinijos ir daugelio kitų šalių valstietija numetė vergišką jungą, bendrai veikdami su miestų darbo žmonėmis pasiekė daug laimėjimų. Dabar ir Irano valstietija siekiasi bendros veiklos su miestų darbo žmonėmis.

Šaho sostas jau nebėra saugus. Šahas todėl prašo Kenedžio pagalbos palaikyti vergiškose sąlygose Irano darbininkus ir valstiečius.

-:-

Prastai informuoti Jaungtinių Valstijų studentai

Trys tarybiniai studentai lanko N. Y. Columbijos universitetą—Nikolai Sivačev, Juri Tatuzov ir Viktor Mozolin. Mokydamiesi amerikiniame universitete, jie kartu stebi amerikiečių studentų galvoseną ir šamprotavimą.

Pasikalbėjimuose su amerikiečiais studentais tarybiniai studentai jiems pastebėjo, kad amerkiečiai studentai nepaiso ir negerbia savo mokytojų. 'J. Tatuzovas sako:

"Daugelis Columbijos universiteto profesorių yra gerbiami plačiame pasaulyje. Nustebau pamatęs besikalbančius tarp savęs ir rūkančius studentus profesoriams ten esant."

Tūli studentai net klausė to, ar Rusijoje naudojami pinigai. Jiems buvo paaiškinta, kad Tarybų Sąjungoje yra naudojama ir elektra ir kiti dalykai, kurie Amerikoje naudojami. Atrodo, kad tai tūliems amerikiečiams studentams buvo nuostabu ir netikėtina.

V. Mozolinas girdėjo iš amerikiečių studentų, būk tarybiniai žmonės neinformuoti apie pradėjimą branduolines bombas išbandyti, taipgi apie tai, kad Tarybų Sąjungoje nesą savikritikos ir t.t. Mozolinas tada nurodė studentams, kad "Pravdoje" ir "Izviestijose" buvo pranešta, jog tarybinė vyriausybė pradeda branduolinį bandymą, kaip apsigynimo priemonę. Taipgi jis nurodė, kad tarybinėje spaudoje yra daug savikritikos ir specialiai sušauktuose visuomeniniuose susirinkimuose nuodugniai aptariami vyriausybės pasiūlymai ir nutarimai. Tai studentams buvo nuostabi naujiena, nes jie niekur to nesą matę, nei girdėję.

Tarybiniai studentai mano, kad amerikiečiai yra prastai ir klaidingai informuoti apie Tarybų Sąjungą ir jos santvarką. Jie kaltina spaudą, kam nepaduoda teisingų žinių.

-:-

Kaip Detroito majoras prakišo rinkimus?

Lapkričio 7 d. rinkimuose įvyko netikėtumų ne tik New Jersey valstijoje, kur demokratų kandidato laimėjimas gubernatoriaus nustebino daugelį žmonių, bet ir Detroite panašiai atsitiko. Mažai žinomas liberalinis demokratas J. P. Cavanah supliekė esamąjį majorą L. Miriani, stambų politinės mašinos žmogų.

Miriani tikrai tikėjosi pasilikti majoru. Jį rėmė Fordas, stambūs biznieriai, stambieji namų savininkai, beveik visa spauda ir, priedu, AFL-CIO vadovybė. Cavanahas buvo skaitomas nežymių oponentu. Bet jis gavo virš 40,000 balsų daugiau už Mirianį.

Kodėl taip atsitiko? Reikia pasakyti, kad Miriani visur pataikavo reakcijai, naudojo policiją prieš negrus ir eilinius unijistus, nesirūpino bedarbiais, kurių Detroite yra apie 190,000. Bet jis rūpinosi iš Kubos pabėgusiais ir dabar Floridoje gyvenančiais fašistėliais, kad jiems finansinę paramą suteikti. Miesto taryboje jis turėjo daugumą savo pusėje, tai viską darė, kaip jam patinka ir kas jo politinei mašinai naudinga.

Kandidatas Cavanah, kaip tik priešingai, aštriai kovojo Mirianį ir jo mašiną, nukaukavo tuos, kurie palaiko reakciją ir rasinę diskriminaciją. Jis drauge su penkiais kandidatais miesto tarybai gavo nuoširdžią eilinių unijistų, daugelio bedarbių ir negrų paramą. Ir visi tie kandidatai laimėjo.

Naujasis majoras Cavanah dabar jau turės miesto taryboje daugumą narių. Tai jam dabar bus gerų progų savo rinkimų platformą realizuoti. Pažiūrėsime, ar jis ištesės savo pažadus.

-:-

Tokių vagių dar negirdėjome

Girdėjome įvairių vagių, bet negirdėjome tokių, kurie

Ką daryti arešto atveju

Kaip policija areštuoja. Žmonės retai pagalvoja ajie šią procedūrą ir kartais atsitinka, kad jie pakliūna į policijos būstinę neturėdami jokio supratimo apie savo teises ar apie kaltinimo rimtumą.

Yra trys prasižengimo su įstatymu kategorijos, dėl kurių yra daromi areštai: rimti nusikaltimai (felonies), blogi pasielgimai (misdemeanors) ir mažesni prasižengimai (offenses). Į pirmąją kategoriją įeina: tiesioginis nužudymas, užpuolimai, pagrobimai, padegimai ir didesnės vagystės. Šie nusikaltimai yra patys blogiausi. Į antrąją kategoriją įeina mažiau rimti nusikaltimai, kaip pav., mažos vagystės. Į trečiąją kategoriją, kuriai priklauso patys lengviausi nusikaltimai, įeina: įvairūs prasižengimai su judėjimo taisyklėmis, rūkymas uždraustose vietose, neuždengimas šiukšlių dėžių ir kitos "mažos" nuodėmės.

Jeigu policininkas neužklumpa antros ar trečios kategorijos nusikaltėlio nusikaltimo vietoje, jis paprastai jo negali suareštuoti pirma negavės suareštavimui parėdymo. O šis yra teismo parėdymas, sudarytas kam nors pasiskundus ir pasirašytas teisėjo arba magistrato. Pagal šį teismo parėdymą nusikaltėlis yra inkriminuojamas tokiu ar tokiu prasižengimu ir policinikui yra nurodyta nusikaltėlį atgabenti į teismą.

Jeigu policininkas tave pamato nusikaltimo vietoje arba jeigu jis pastebi vien tik mėginimą nusikalsti, jam nereikia jokio teismo parėdymo tavęs suareštavimui. Jokio teismo parėdymo jam nereikia, jeigu jis tave įtaria padariusį pirmos kategorijos nusikaltimą. Jeigu pamėgintum atsisakyti jį įsileisti į namus, jis gali įsilaužti pro duris ar langą ir rasti kitokių būdų įeiti į namus. Sykį suareštavęs, jis negali daugiau vartoti jėgos, nebent mėgintum pabėgti ar priešintumeisi. Toks pasipriešinimas yra jau savyje nusikaltimas.

Ką daryti policijos būstinėje. Po suareštavimo būsi nugabentas į policijos būstinę. Ten tau bus pasakyta suareštavimo priežastis ir nuimtos nuotraukos bei pirštų antspaudai. Po to būsi nuvestas prieš magistratą. Belaukiant kol tave nuves, turėk galvoje šiuos keturis punktus:

(1) Tavo pinigai ir vertingesni daiktai gali būti policijos paimti. Tuo atveju policija turi tau duoti paimtų daiktų sąrašą ir pakvitavimą. To pareikalauk.

(2) Tau nereikia atsakyti jokių klausimų ar pasirašyti jokių dokumentų, neatsižvelgiant, kaip bus iš tavęs to reikalauta. Veng daryti bet kokių pasisakymų ligi turėsi savo advokatą. Jeigu iš tavęs bus to reikalauta, pasakyk apie tai savo advokatui, ar distrikto prokurorui (District Attorney).

(3) Tau galima pasinaudoti vieną kartą telefonu arba duoti pranešimą tam, kam norėtum. Todėl policijai nusakius suareštavimo priežastį, tuojau susisiek su savo šeima ar advokatu.

(4) Tu turi teisę prašyti paliuosavimo iš arešto užstatant tam tikrą pinigų sumą kaipo garantiją, kad pasirodysi teisme. Jeigu tokią sumą gali gauti, tai būsi paliuosuotas ligi pašaukimo į teismą

Už nedidelius prasižengimus, kaip pav. su judėjimo taisyklėmis, policija gali pati nustatyti užstato dydį. Rimtesniuose atvejuose teisėjas nustato pinigų sumos dydį ir tu turi teisę iš teisėju tuojau sužinoti, kokio dydžio ta pinigų suma yra nustatyta. Jeigu neturi galimybės pats tiek pinigų parūpinti, yra galimybė jų gauti pas užstatų "brokerius." New Yorke, pavyzdžiui, jų kainos svyruoja nuo 10 dolerių už 100 dolerių užstatą ligi 180 dolerių už 5,000 dolerių užstatu.

Kas vyksta teisme? Suareštuotas asmuo turi būti kaip galima greičiau nugabentas į teismą. Jis gali būti tuč tuojau nuvestas į teismą. Jeigu teismas nėra sesijoje, jis bus laikomas policijos būstinėje ligi sekančios sesijos. Abejais atvejais tau bus geriau, jeigu tavo advokatas vyks kartu su tavim į teismą stoti prieš magistratą. Jeigu nesi pilietis, turėtum susinešti su socialine agentūra, kuri pažįsta emigracijos įstatymus prieš tau stojant į teismą.

Jeigu neturi advokato, magistratas turi tave painformuoti apie tavo teisę turėti advokatą ir jis turi duoti tau pakankamai laiko susiieškoti advokatą net ir tuo atveju, jeigu apklausinėjimas turėtų būti atidėtas. O jeigu neturi iš ko pasisamdyti advokato ir esi apkaltintas pirmos ar antros kategorijos prasižengimais, paprašyk magistrato, kad jis paskirtų advokatą. Kai kuriose valstijose magistratas pagal įstatymą turi paskirti advokatą.

Gavus advokatą ir pasiruošus, magistratas darys apklausinėjimus. Liūdininkai liudys prieš ar už tave. Tu gali ir pats liudyti, kaip nori. Bendrai yra trys galimos šio apklausinėjimo pasėkmės:

Jeigu buvai apkaltintas tik trečios kategorijos nusikaltimu, tai apklausinėjimas gali būti tuo pačiu metu ir teismo sprendimas. Magistratas tave ras nekaltą arba kaltą ir pagal tai būsi laisvas arba nubaustas. Jeigu esi apkaltintas antros kategorijos prasižengimu, magistratas laikys tave ligi teismo savo ar kitame teisme.

Jeigu buvai suareštuotas dėl pirmos kategorijos prasižengimo, magistratas tavo atvejį paves Jury Komisijai. Jury Komisijos sesijos yra komplikuotos. Yra patariama stoti prieš ją tik pasitarus su advokatu.

Jury Komisija arba nuspręs, kad nėra pakankamų įrodymų prieš tave arba ras tave kaltu. Paskutiniuoju atveju turėsi vėliau stoti prieš visą teismą.

American Council

---

stubą pavogtų.

Betgi tai atsitiko Granite City, Ill. Abu Schraderiai išvyko atostogoms į Alabamą. Grįžę namo žiūri, kad jų stubos ant savo žemės sklypo nebėra. Penkių kambarių stuba, rodos, skradžiai žemę nugarmėjo.

Negirdėt, ar jie surado pavogtą stubą ir vagilius.

J. G.

Lawrence, Mass.

Parengimas

Maple parke turėjome parengimą. Gaspadinės pavaišino susirinkusius silkėmis ir karšta kava. Žmonių susirinko, ypatingai dėkui Augustui Kazlauskui, iš Haverhillio, kuris net kelis kartus su savo automobiliumi atvežė žmonių.

Buvo rodomi slankiojami paveikslai, kuriuos turistė nutraukė Lietuvoje. Jie buvo gražūs. Susirinkusieji matė Lietuvos miestus, ūkius, mokslo įstaigas, parkus, pilnus gėlių, ir žmones. Paveikslai patiko.

S. Penkauskas paaiškino apie "Laisvę," kodėl ją reikia skaityti ir remti, nes ji ne vien pateikia daug žinių apie Lietuvos žmonų atsiekimus, bet ir teisingai informuoja apie pasaulio įvykius.

Darbas ir aukos

Lapkričio 7 d. Maple Parko bendrovės pirmininkas J. Kodis sukvietė į parką apvalyti jį nuo lapų. Susirinko gera grupė vyrų ir moterų. Atvažiavo Kazlauskai iš Haverhillio ir atsivežė didelį pyragą darbininkams pavaišinti.

Kaip tik darbą baigėme, pradėjo lyti. Susėdome prie stalų, gaspadinės padavė maisto. Kada baigėme valgyti, S. Penkauskas paaiškino apie "Liaudies Balsą" (kanadiečių) ir Urugvajaus lietuvių padėtį. Paprašė paremti aukomis. Aukojo sekamai:

A. ir M. Kazlauskai $10. Po $2: S. Penkauskas ir J. Deksnis. Po $1: B. Chulada, D. Bulauka, Ig. Chulada, A. Butėnas, P. Milius, J. Rudis, E. Kralikauskienė, Francis Sharp, A. Kodienė. Po 50c: J. Šleivienė, L. Gross ir T. Tartonis. Viso $23.75. Pinigai paskirti pusiau kanadiečiams ir urugvajiečiams.

Parko uždarymas

Maple Parko uždarymas įvyks šeštadieni, lapkričio 25 d. Kurie turite bilietus, matote, kad pradžia nustatyta 2 val. popiet. ĮSITĖMYKITE: pradžia nukelta į 6 val. vak. Visus ir visas kviečiame.

Mirė

Mirė Konstantas Pultanavičius, senelis. Jis ilgus metus skaitė "Laisvę".

Mirė J. Bajoriūnas.

Lai jiems būna amžina ramybė.

S. Penkauskas

TILTAS IŠ VAMZDŽIŲ

Švedijoje į šiaurę nuo Goteborgo miesto, per Askero fiordą statomas neįprastas plieninis tiltas. Čia tilto formos montuojamos iš vamzdžių. Vamzdinio profilio elementai yra aptakūs, jie daug geriau atlaiko vėjo slėgimą, kuris šiose vietovėse kartais būna nepaprastai stiprus. Be to, ant jų nesilaiko sniegas, kuris paprastai apsunkina tiltų fermas ir tuo pačiu padidina vėjo slėgimą į jas, o tai gali sukelti katastrofą.

Tiltas statomas naujoviškai. 910 pėdų ilgio plieninė juosta neturės polių. Krantuose yra pastatyti bokštai, tarp kurių ištempti lynai. Naudojantis šiuo "kabančiu tiltu", montuojama didžiulė vamzdinė arka. Atskiros tilto dalys surenkamos ant baržos. Užbaigus tilto statybę, tiek lynai, kurie jį laikinai laiko, tiek ir krantuose esantieji bokštai bus nuimti.

J. Kaškaitis

Sukruskite, draugai, atsiliepkite!

Laukiu laukiu — nesulaukiu. Nesulaukiu žinių apie keletą įžymių mūsiškių veikėjų su raide *b*. Labai susitrukdo enciklopedijos istorijos skyriaus darbas. Jau kelis kartus minėjau apie tą draugų nerangumą enciklopedijos istorijos skyriaus vyresniajam redaktoriui, draugui J. Mikutaičiui. Patarė dargi kartą paraginti: gal atsilieps. O kurie neatsilieps ir nebus žinių, ką gi — su skaudama širdimi turėsime tuos apleisti neminėję enciklopedijoje. Tai iš tikro būtų net ir gėda dėl tokio abuojumo, tokio nedraugiško apsileidimo.

Tai štai aliarmo šūkis: mieli draugai, susimildami sukruskite! Koks iš tikro keistas atkaklumas ar užsikirtimas, nieko nepaisymas tūlų buvusių ir tebesamų darbuotojų pažangiečių! Tiesiog negaliu suprasti, kas čia darosi...

Kodėl nieko neatsiliepia miela draugė *Janina Bondžinskaitė* (Bondzi), kiek metų buvusi ALDLD iždininke, kalbėtoja, korespondente? Argi ji neskaito "Laisvės," kad lig šiolei nepastebėjo?

Ko tyli draugas *Bacevičius Mykolas* (La Porte, Ind.) Tiesiog stebėtina. Toks energingas, veiklus draugas nuo daugelio metų. Visa Čikaga ir apylinkės jį gerai žino. Žino bendrai ir visi "Laisvės" skaitytojai. Argi kokia liga? Ar kur išvažiavęs? Tai kiti draugai jam praneškite, paraginkite, kad paskubėtų.

Taip pat ir *Baltulionytė Marytė*, San Francisko miesto veikėja, nieko kaip nebūta. Būtinai atsiliepkite, miela drauge, paskubėkite, būkite tokia gerutė. Laukiu—neapvilkite.

Butkus J. J. (Jonas?), gražiai veikęs Detroite, irgi tyli. Kodėl? Sukruskite, drauge, susimildamas. Nepasivėluokite.

Pora draugų su *b* buvo Lietuvoj su *turistais*. Asmeniškai minėjau, prašiau — ir vis dar tebelaukiu... Kas gi čia pasidarė, mieli draugai? Greičiau parašykite savo biografijas — tai svarbu.

Apie kelis mirusius veikėjus su *b* — su neramia širdimi laukiu kokių žinių. Apie senesnių laikų veikėją *Kapolą Baltrūną*, labai nuoširdžiai ačiū, gausiai suteikė žinių jo mieloji gabioji dukraitė Karosienė Ksavera.

Bet lig šiolei dar niekas nepasirūpino parašyti apie *Balsį Praną* (greatnekietį). Gabus buvo literatas, LMS buvęs sekretorius, rašytojas, korespondentas, visuomenininkas, kultūros darbuotojas. Apleisti jo vardą enciklopedijoj būtų didelis nusikaltimas. Jau kas kas, o keli jo artimi buvusieji bičiuliai gretnekiečiai be abejo gali ir turi ką nors greičiau apie jį parašyti. Jei visų smulkmenų ir trūktų, tai duokite bent aplamų žinių, kiek kas atsimenate. Draugas Povilas Bečis, Pr. Klastauskas, Pr. Lideikis, Apolonija Bečienė, O. Lideikienė ir dar kas gerų pažįstamų, paskubėkite parašyti ką žinote apie Praną Balsį. Iš anksto tariu nuoširdžiai ačiū. Tik jau nepamokite ranka, neapsileiskite.

O *Bendokaitis Juozas* — jį puikiai žino ir atmena visa Čikaga. Ir visi lig šiolei tyli! Čikagos menininkai, dainininkai, choristai, taatro mėgėjai, be abejo, daug ką žinote apie Juozą Bendokaitį. Tuojau rašykite bent keli, kas ką galite, o aš jau susigraibysiu ir patieksiu straipsnį enciklopedijai.

Draugui *Antanui Metelioniui* dar kartą gražiai ačiū už taip kruopščiai surankiotas iškarpas. Kas skirta enciklopedijai, jau rengiuos įteikti vyriausiam redaktoriui. Kiti rašiniai bus sena istorinė medžiaga mūsų kultūros įstaigose. Draugei Onutei Remeikienei dėkui už memorialus.

Pavardės su *b* netrukus bus sudorotos. Alfabetiškai eina pavardės iš *c, č*. Draugas *Vincas Černiauskas*, neseniai matytas ir girdėtas "Vilniaus" viešbuty, malonėsite parašyti apie savo veiklą. Biografiją geriau padarykite platesnę, daugiau faktų, smulkmenų, kad būtų ko pasirinkti enciklopedijai. Geriau daugiau, negu permažai.

Miela draugė *Mildutė Česnienė* (Žebraitytė), taipgi *Nellie De Schaaf (Anelė Gelbudaitė)* — sutelkite daugiau žinių. Netrukus eis ir daugiau pavaržių iš *c* ir *d.: Dementis, Jonas Dapšys (Debsas) Klemensas, Duobinis Jonas* ir *Motiejus, Dagis Adomas* ir t.t. Pradėkite rašyti.

Tūlų pavardžių iš *a* ir *b* neminėjau: *Bimba Antanas, Adomaitis Juozas, Andrulis Vincas*. Enciklopedijos redakcija turi pakankamai žinių.

Bus gana šįkart. Adresuokite:

Vilnius 13
Klinikų 3-11
J. Kaškaitis
Lithuania, USSR

ANTRAS LAIŠKAS

Įvyko kažkoks keistas nesusipratimas, susitrukdymas. Pirma šito buvau parašęs "Laisvei" du pranešimus — prašymus, kad kai kurie Draugai malonėtų suteikti biografinių žinių apie save ir apie kelis mirusius pažangius vekėjus. Laukiau laukiau—nesulaukiau. Apie tai asmeniškai pasakiau vyresniajam Lietuviškosios tarybinės enciklopedijos istorijos skyriaus redaktoriui. Patarė dar ir dar pabandyti, paraginti Draugus. Redaktorius pranešė, kad, dėl susidariusios netikusios padėties Berlyne, dėl padidėjusios politinės įtampos, enciklopedijos rengimo darbai sulėtėjo, ir todėl dar nebus pervėlu, jei atsilikėliai Draugai pasiskubins suteikti reikalaujamų žinių. Vadinas, šiuo atžvilgiu čia gerai: atsilikėliai dar suspės patekti į enciklopediją. Tatai man labiausiai ir rūpėjo ir teberūpi. Bent keli tikrai vertingi Draugai privalo būti atitinkamai pažymėti enciklopedijoje. O apie juos aš jau dukart triskart rašiau, klabenau.

Tuo tarpu, prieš keletą savaičių, pats Partijos istorijos instituto direktorius, Draugas Romas Šarmaitis, pasakė jėjęs, kad jis gavęs nuo Draugo Mizaros užklausimą, ar verta dėti "Laisvėn" mano pranešimus. Girdi, tūli vietiniai Draugai lyg abejoja, lyg ko prisibijo, kad jiems ko blogo nebūtų, jei po kelių metų taptų užeiti jų paminėjimai lietuviškojo enciklopedijoje. Žinoma, tokių abejojančių ar prisibijančių gali atsirasti, bet tai visai be pagrindo. Niekas jokių priekabių dėl to jiems anei iš tolo nedarytų. Atseit, iš JAV valdžios pusės jokių kabliukų būti negali. To ir galvoj turėti nereikia.

Todėl prašau, mielas Drauge Mizara, tučtuojau patalpink "Laisvėn" tuos mano sulaikytus pirmesnius pranešimus, taipgi kiek paskiau — ir šitą pranešimą. Kam gi be reikalo trukdyti enciklopedijos rengimą? Čia negi koks tuščias juokas, — čia rimtas labai plačios apimties kultūringas darbas. Enciklopedijai rengia medžiagas didžiulė grupė visokių mokslininkų, rašytojų, specialistų, darbuotojų.

O štai dar ir apie slapyvardžius. Toli gražu ne visus teko iššifruoti, o iššifruoti reikia, kiek tik tėra galima. Partijos istorijos instituto direktorius labai tuo rūpinasi. Draugas R. Šarmaitis pakartotinai pareiškė: institute turi būti kiek galima pilnesnė kartoteka apie visus užsienių pažangiečius, kurie bet kada yra ką pagaminę, parašę, kad ir nuo senesniųjų laikų. Čia jau visai kitas reikalas, nesusijęs su lietuviškąja enciklopedija. Tik šiaip, dėl bendros informacijos kultūros klausimais, tokia kartoteka būtinai reikalinga. Ir aš ją turiu atlikti kaip reikiant.

Tai štai, mieli Draugai, skaitykite ir pagalvokite, įsidėmėkite štai šituos vardus. Kuriuos tik vardus pavardes atsimenate arba galite pasiklausinėti, paieškoti po knygas bei laikraščius, prašom užsirašyti ir man pranešti. Iš anksto tariu labai labai gražiai dėkui!

Jūra, Juras (prozininkas senesnių laikų, "Kovos," "Šakės," "Kardo," "Keleivio," "Apžvalgos," "Dilgėlės" laikų), *M. V.* (poetas irgi anų laikų), *Rygos milijonas* (proza, straipsniai), *Žemės žiedas, P. Trojus, Kalnų vola, Gladiatorius, Trio, Myneka, M. Lašelis* (vertė iš latvių k)., *Brutus, Ramulis, B. Jurgūnas, Klajūnas, M. Rambus, Lėtelis, Vincaitis, Džeris Yla, Adomo Jonukas, Š. R. Maptūnas, Dimas Benamis, Papilietis, N. M., J. C. K.* (abu rašinėdavo mokslo ir medicinos žineles), *W. J. Lasky, Joņas Kaspijus* (apie hunus rašė), *Pranas Andriūnas, Petruškevičius, A. K--a, Noragas* (gabus dabartinis "Vilnies" bendradarbis), *Palanta — Prolet-Aras* (senesnių Kanados laikų, Toronto, jo "Minčių trupiniai" — eilėraščių rinkinys), kai kurie "*Atžalų*" pseudonimai tebėra neiššifruoti, *M. A. Šešupis*.

Tai tiek šįkart slapyvardžių. Beje, Draugai ir Draugės, o kodėl niekas ligšiol nieko man nepranešė apie Draugą *V. Taurą (Kazį Vidiką)* — apie jo ankstyvesnių laikų biografiją? Jis paeina iš kur ten nuo Vilkijos, Seredžiaus, Velionos. Pažįstu Draugą K. Vidiką nuo 1904 m., nuo Kauno seminarijos laikų, bet smulkmenėlių apie jo jaunystę trūksta. O mane klausinėja Vilniaus "Tiesos" bendradarbis. Gal buvusi Draugė Elzb. Vilkaitė (dabar Repšienė) kai ką atsimena? Ir bet kas susisiekite su Draugu V. Tauru, iškrapštykite iš jo biografijos — tėvų vardus pavardes, gimimo vietą ir datą, pradžios mokyklą. Juk susikablėti, manau, galėsite. Pasirūpinkite, brangieji. Bus labai dėkui.

Nagi ir dar keletas slapyvardžių prašosi iššifruojami:

A. Adata, Algė, Aistis J., Aklasmatė, J. Akuratėras, Ambo, P. Aušrotas, J. Barzdyla, Benamis, R. Bendix, V. Beržas, Myk. Bevardis, Bostonietis, Brolis, Pr. Būdvytis, Butkų Juzė, Dagilis, Dėdė, Dėdė Atanazas, Dono Kazokas, Dvi moterys, Dzūkė, Esmaitis, Gerė, Išeivis, S. Kaimietis, Kalnų duktė, J. Mėmelė, Musė, Nerėpa, Pranas, Tyrų duktė, Vardūnas, Vargomatis, Žmogus.

Tai ir šiam karteliui. Iki malonaus susitikimo. Būkite visi sveikučiai!

"Laisvės" redakcijos pastabos

Dėl gerb. J. Kaškaičio "ieškojimų" matome reikalo padaryti šias pastabas:

1. Ar etiška, ar tinka per spaudą viešai ieškoti gyvų žmonių, kuriuos norima paminėti enciklopedijoje? Mums rodosi taip: jeigu asmuo yra užsitarnavęs, kad jeitų į enciklopediją, tai jam reikėtų parašyti laiškuti, prašant biografinių informacijų. Kas kita su mirusiais, kurie negali apie save parašyti. Dėl slapyvardžių išaiškinimo — gerai, mūsų žmonės turėtų patalkininkauti enciklopedijos redaktoriams.

Bet ir čia matome reikalo padaryti pastabą: pačiam draugui J. Kaškaičiui jau buvo, pavyzdžiui, išaiškinti kai kurie slapyvardžiai — Rygos Milijonas, M. Rambus, Vincaitis, etc., o jis ir vėl juos linksniuoja.

Dėl V. Tauro: o kodėl neparašyti jam pačiam laiškučio. Marksistinių knygų į lietuvių kalbą vertėjui, spaudos veteranui, mums rodosi, enciklopedijos darbuotojai galėtų parašyti ne tik laiškutį, o ir laišką, net paklausiant ir apie jo sveikatą.

2. Dar svarbesnis klausimas tai šis: Ar drg. J. Kaškaitis yra tikras, kad jo ieškomi asmenys visi yra užsitarnavę figūruoti enciklopedijoje? Kas būtų, jei asmuo pasiųstų redakcijai savo biografiją, o redakcija nepaminėtų jo enciklopedijoje? Kokioje šviesoje tuomet tasai asmuo būtų pastatytas žmonių akyse?..

3. Atrodo keista ir tai, kad enciklopedijos redakcija pas mus ieško žinių, sakysime, apie tokius, kaip P. Aušrotas (Valaitis, seniai miręs Maskvoje), kaip Aglė (labai seniai mirusi Šliupienė), Aklas Matė, J. Aistis, Butkų Juzė (mirusis poetas Lietuvoje, apie kurį turėtų žinoti kiekvienas vidurinės mokyklos moksleivis), Mėmelė (Juoz. Baltrušaitis, seniai miręs). Lai redakcija apie tuos žmones pasiteiraus, jei ne kur kitur, tai pas literatūros mokslo darbuotojus, pav., pas prof. B. Pranskų Vilniuje, o jis tikrai jiems suteiks informacijų.

Red. atsakymai

J. Gustui, Philadelphia, Pa. — Jūsų minimo asmens neturime nei fotonuotraukos, nei "mat". Gaila.

Roma. — Italijoje buvo labai didelių lietų, o Francūzijoje smarkiai snigo.

Philadelphia, Pa.

Rodymas filmų iš Lietuvos gyvenimo lapkričio 18 d. gražiai pavyko. Lietuvos mylėtojų susirinko gražus skaičius, kurie susidomėję savo jaunų dienų tėvyne. Užsilaikymas susirinkusių buvo pavyzdingas. Parodyta ūkio darbų įrankiai nuo Smetonos laikų iki šių moderniškų tarybinės santvarkos vartojamų. Parodyta Kauno kalėjimo kankinimo įrankiai, niūrios, drėgnos kalėjimo sienos, kur Smetonos laikais buvo kankinami laisvės kovotojai. Dabar paverstas muziejumi.

Matėme, kaip Lietuvos gyventojai praleidžia senus metus, sutikdami naujus su kalėdų dieduku, dalijant naujų metų dovanėles vaikučiams ir suaugusiems už pasižymėjimą darbuose. Laukiant naujų metų turi ir vestuves, šokius, suneštas jaunavedžiams vedybų dovanas. Matėme statomus gyvenimui namus, dirbtuves, Kauno elektrinę, Klaipėdos laivų statyklą ir visą daromą gyvenime progresą.

Dešimt dienų Lenkijoje: Tas Lietuvos jaunimas tautiškai apsirengęs, jų šokiai, dainos, solistai ir lošėjai šiltai sveikinami Lenkijos piliečių. Jų apsilankymas žymesnėse Lenkijos vietose, kankinimo stovyklose, kur žuvo daug žmonių, tai vis istoriniai įvykiai. Rodymas ėmė 2½ valandos. Draugas Grybas aiškino filmų prasmę, kad svečiai žinotų tai, ką jie reiškia. Jisai pasakė kelis žodžius ragindamas nepriklausančius įsirašyti į LLD 10 kuopą.

Bet buvo ir nepasitenkinusių dėl to, kad nebuvo parodyta L. Prūseikos laidotuvės Chicagoje. Rengėjai atsiprašo, kad taip įvyko, bet jie nežino, kad Grybo mašina, kaip dabar yra, negali to filmo rodyti. Grybas pasižadėjo, kai tik bus pritaisyta tinkama dalis, tai bus Prūseikos laidotuvės parodyta. Pirmininkavo R. Merkys.

-:- -:- -:-

"Laisvės" skaitytojai, kurie praeityje užsirašėte ar atsinaujinote laikraštį pas draugę Šapranauskienę, galite ir dabar tai padaryti. Teko patirti, kad jos sveikata žymiai pasitaisė ir ji sutinka kiekvienam patarnauti. Bet būtų malonu kad tie, kurie arčiau jos gyvenate, ją aplankytumėte, tas jai palengvintų. Toli jai nuo namų nueiti sudaro sunkumą.

Antras vajaus mėnuo jau baigėsi. Paspartinkite darbą. Yra gauta keli nauji skaitytojai, ir Walantienė sakosi turinti kitą. Puodis vieną gavo ir sakosi turįs kitą pasižadėjusį. Merkys eina pirmyn.

Yale & Towne kompanijos darbininkai kovos lauke nuo rugpiūčio 31-mos. Kompanija gavo drausmę su apribota pikieto ilnija. Streikui vadovauja lokalas 1717.

Kompanija pasiryžus streiką sulaužyti. Pikieto eilės vis didėja. Du streikieriai automobiliu važiuojant pro pikieto eiles sužeisti dirbtuvės pareigūno. Padėtas po $300 užstatu. Kitas dirbtuvės pareigūnas kaltinamas pradėjime muštynių. Kova sunki, bet streikieriai laikosi vieningai.

Dvylikos dienų streikas Armstrong Cork kompanijos pasibaigė. Darbininkai grįžo į darbą be kontrakto. Lokalo pareigūnas Melvin P. LeFever sakosi turėsiąs pasitarimą su kompanijos pareigūnais pasirašymui kontrakto. Lokalas reikalavo unijinės dirbtuvės, bedarbių pašalpos ir "seniority" teisių. Mokesčio pakėlimas nebuvo keliamas.

Lapkričio 7 d. demokratai prarado daug balsų Philadelphijoje. Teisybė, laimėjo du kandidatu, bet ne tokiu balsų skaičiumi, kokiu tikėjosi. Miesto valdininkų skandalas, spaudos respublikonams prielankumas tai paveikė. Aukščiausiojo valstijos teisėjo vietą laimėjo respublikonų kandidatas.

Ir daroma peržvalga pasisekimų ir nepasisekimų. Abi aprtijos ruošiasi kitų metų gubernatoriaus ir senatorių rinkimams. Respublikonai tikisi nugalėti demokratus, atsižvelgiant į šių metu rinkimus. Ieškoma kandidatų. Demokratai žiūri į Dilworthą, bet jį statant kandidatu, jis turi pasitraukti iš majoro vietos. Miesto čarteris tai nusako.

---

37 ligoninės nemokamai patikrina cukraligę. Pereitais metais iš 6,475 patikrinimų surasta 310 sergančių. Kiek šiais metais bus surasta sergančių, tai vėliau pamatysime, kuomet ligoninės pateiks raportą. American Diabetes Association sako, kad šioje šalyje cukralige serga milijonas ir pusė. Vienas milijonas du šimtai tūkstančių sergančių nėra žinomi.

Baltimorėje 33 areštuoti negreguotose valgyklose. Septyni philadelphiečiai. Areštuota juodveidžiai ir baltveidžiai. Areštuotų tarpe yra ir babtistų bažnyčios kunigas.

Pilietis

MT. HOLLY, N. J.
Padėka

Pranešu visiems savo draugams ir draugėms, kad jau grįžau į namus iš ligoninės, esu namie 101 Rancocas Blvd., Mt. Holly, N. J.

Tariu visiems ir visoms padėką, kurie išreiškė man užuojautą laiškais, atvirlaiškiais arba asmeniniai. Jūsų užuojauta pagelbėjo nugalėti ligą. Dėkui dukterims Mrs. Aldona Kutra ir Mrs. Elenora Brazas, taipgi sūnui Viktorui, kuris buvo parvykęs iš JAV armijos aplankyti.

Visoms ir visiems ačiū!

U. Žilinskienė

Klaidų atitaisymas

"Laisvės" laidoje iš lapkr 17 d. tilpusiame J. K. "Spaudos susintojai" straipsny įsiskverbė pora nemaloniu paklaidų — praleidimų. Pirmoje kolumnoje šeštame paragrafe sakinys "Kuo tokia spauda" turėjo skambėti: "Kuo tokia spauda gali **imponuoti jaunimui, kuriam norima** įkvėpti "lietuviškos dvasios", ir tt.

Paskutiniame straipsnio paragrafe, paskutinis sakinys turėtų skambėti: "Tie santykiai su kraštu turėtų **būti nustatomi ne pagal emigrantų,** horrible dictu, pasaulėžiūrinių grupių," ir tt.

Gerb. autoriaus atsiprašome.

New Britain, Conn.

Ligoniai

Jonas Aukščiūnas yra sunkios ligos prispaustas. Senokai jį lankiau, užsukau su minčia, gal rasiu sveikesnį. Kas tau! Atimta kalba, nepasikelia. Gaila draugo.

Jo žmonai tokį ligonį prižiūrėti, ne koki pokštai krėsti. Ji pati jau nebesanti tvirčiausia.

A. Bakevičia iš veido gerai atrodo, bet lanko gydytojus, vartoja vaistus. Anot jo: "Kur tik pasisuku — mokėk ir mokėk, o sveikatą nejaučiu gerėjant!"

"Laisvės" reikalais užsukau ir pas J. Mažeikienę, pagyvenusią draugutę. Ji nusiskundė, kad dažnai jaučia galvos skaudėjimą. Tačiau stubos darbus pajėgianti pasidaryti. P. Gardauskas, anuosyk besidarbuodamas namieje, skaudžiai buvo užsigaves ranką. Laimė, ranka gražiai gyja.

Velinimai visiem ligoniam laimingai susveikti.

J. Malinauskienė jaunose dienose buvusi veikli pažangietė, vyrui mirus, gyvena viena. Po kiek laiko mano vykti į Floridą kartu su dukra ir žentu ant visados apsigyventi.

Connecticut Valstijos vajininkai neblogai laikosi, bet galėtu kur kas geriau pasirodyti.

M. Strižauskienė su pagelbininkais padariusi gerų taškų—pontų.

Hartforde L. Žemaitienė, smarkuolė, dar vis tyli. Ji gudrumą vartoja. Veikiausiai, kai pasišaus, visus nustebins.

O. Šilkienė stojo į vajų. New Britainas biskį padirbėjo.

J. Petkus New Havene irgi juda. Kviečiame Joną į bendrą talką. Geros sėkmės visiems vajininkams!

V.

Brockton, Mass.

Po miesto viršininkų rinkimų

Lapkričio 7 d., laike miesto viršininkų rinkimų, Demokratų partija laimėjo 9 vietas, o Respublikonų tik 2. Miesto majoru išrinktas demokratas F. Milton McGraph.

Per 8-ris metus buvęs šeštame "warde" kancelioriumi lietuvis Hipolitas Muncevice pralaimėjo. Mat, lietuviai rinkimų metu "apsileidę"

Tiesa, pas mus lietuviai turi teisėju A. Kupką ir teismo maršalką — W. Gelsoną, apie 16 policininkų ir keletą ugniagesių, bet miesto valdyboj neturime lietuvių, o mieste lietuvių daug gyvena, yra skaitlinga Kazimiero parapija, šeši lietuvių laisniuoti klubai, kelios pašalpos draugijos.

Kaip žinome, miesto valdyboje nėra viskas gerai.

Man rodosi, kad Muncevice buvo tinkamas toje vietoje, jis nemažai yra gero padaręs, buvo sukalbamas, gražiai ir lietuvių kalbą vartoja. Taigi, jo pralaimėjimas nedaro mūsų miesto lietuviams garbės.

Geo. Shimaitis

Teheranas. — Didelis aras atsimušė į lėktuvo propelerius. Lėktuvas buvo priverstas nusileisti.

Paryžius. — NATO komandieriai pasisakė už dar didesnį apsiginklavimą.

Nellie Ventienė

Nenutraukiami draugystės ryšiai

LIETUVOJ ĮGYTI ĮSPŪDŽIAI

Daug jau rašyta iš Lietuvos sugrįžusių turistų ir bus dar rašoma.

Pirmiausia aš noriu išreikšti savo ir berniukų vardu didžiausią ir nuoširdžiausią padėką Tarybų Lietuvos vyriausybei ir visiems Lietuvos darbo žmonėms už sudarymą visų galimybių aplankyti tą gražų kraštą ir savo tėvelius. Ir už sudarymą visų sąlygų vaikams pabūti Pionierių stovykloj.

Visada prisiminsime.

Draugas Greblikas taip nuoširdžiai aprašė apie mano sūnelius Konradą ir Povilą Lietuvos pionierių laikraštyje, jų viešėjimą Lietuvoj, praleistas šešias savaites Kačerginėj, Pionierių stovykloj. Man ir mano vaikams buvo vienos iš maloniausių gyvenime praleistų atostogų. Mes niekada neužmiršime 1961 metų praleistos vasaros Lietuvoje.

Ir įleido ir sugrįžom

Kada rengėmės važiuoti į Lietuvą, vaikų mokyklos draugai sakė:

—Jūs laimingi, kad galite važiuoti: mes irgi norėtume pamatyti Europą.

Kai pasakė, kad važiuojam į Lietuvą, buvo abejonės. Sako: ten neleidžia, neišvažiuosite, nesugrįšite, negausite pavalgyti. Visokių abejonių buvo.

Sugrįžusius tuoj klausė: kaip jums ten patiko; ar turėjote užtektinai maisto; kaip žmonės apsirengę?

Pažiūrėję į mus, sako: gražiai atrodote!

Sveikas, Vilniau!

Kad ir augau Lietuvoj, bet Vilniaus tuomet matyti neteko. Dabar, po 23 metų, sugrįžtant Lietuvon neapsakomai buvo malonu nusileisti su lėktuvu Vilniuje. Pasitaikė saulėta diena, gamta tokia graži, kalnuota, žolė žalia, gėlės aplink žydi. O žmonių draugiškumas, meilumas, atrodo, kad visi savi, giminės. Vaikai buvo tai girdėję iš mūsų pasakojimo, kai nuvažiavome, jie visi patys pamatė. Konradas stebisi — aš jų nepažįstu, o jie tokie meilūs, draugiški.

Tarybinės vyriausybės atsakomingi draugai taip nuoširdžiai sutiko. Ypatingai daug draugų nuoširdumo teikė ir rūpesčio turėjo dėl mano vaikų: kad jie nesusirgtų, kad būtų patenkinti maistu ir nenuobodžiautų. Jiems sudarėme kiek sunkumo vaikams nemokant lietuvių kalbos, bet ir tas tapo greit nugalėta. Istorikas J. Jurginis atsivedė savo sūnelį Andrių, to paties amžiaus kaip mano berniukai. Jis mokosi anglų kalbos. Tai mano vaikai drąsiau jautėsi abu, labai greit susidraugavo visi trys ir praleido laiką drauge Vilniuje.

Draugas M. Robinsonas atėjo į viešbutį pas mus. Mes buvome su juomi susipažinę Amerikoje, kai grupė žurnalistų buvo atvykę 1960 m. Pirmą vakarą susipažinom su Vilnium. Supažindino su savo gyvenimo draugе, labai draugiška (dukrelė buvo išvykus kur tai). Drg. Robinsonienė dirba konservatorijoje mokytoja. Jinai mus nusivedė konservatorijon, aprodė kambarius, salę, kur daugiausia studentai laiką praleidžia. Kaip sykis tą vakarą keli studentai rengėsi egzaminams, teko jų pasiklausyti. Ten egzaminai niekada nesibaigia: vieni baigia, kiti laiko. Tokios gražios, šviesios salės!

Tame pačiame konservatorijos name yra Čiurlionytės kambarys. Kai ėjom į jos kambarį, studentai rengė jos kūrinių parodą, buvo jau daug išstatyta knygų, gaidų. Ten pat stovi ir pianas. Sakė, jinai daugiausia laiko praleidžia tame kambary. Tuo tarpu jinai buvo išvykusi atostogų, neturėjome progos susitikti. Apie ją ir jos kūrybą būtų daug ko parašyti.

K. Meškauskas aprodė savo įstaigą (Mokslų Akademijoj). Telefonu pranešė mano tėveliams, kad aš jau Lietuvoj. Apvažinėjo, aprodė Vilniaus apylinkes, tik įstaigų negalėjome lankyti, nes buvo sekmadienis. Supažindino su savo gyvenimo drauge, dukrele ir kitais draugais.

Įsigijau malonių pažinčių su mano vyro draugais. Tik nemalonu buvo, kad jo draugas A. Šlapšis radosi ligoninėj, ten jį aplankiau. Jis atrodė gerai, bet gydytojo įsakyta ilsėtis, turi jo klausyti. Ten pat ligoninėje gydėsi antrosios grupės turistė Vera Smalstienė. Švari ligoninė. Priešais ligoninę stovi P. Cvirkos paminklas ir graži aikštelė. Teko kelis rytus ten su Elena Brazauskiene nueiti, pasiskaityti laikraščių, nes turėdavome laiko iki pusryčių.

Elenai Brazauskienei ir man teko lankytis pas operos dainininką R. Marijošių, pasiklausyti jį dainuojant. Jis padovanojo mums savo įdainuotų plokštelių.

Džiaugsmo šventė

B. Šlapšienė buvo pasikvietusi pas save, mane supažindino su dukrele ir draugais, pavaišino, apdovanojo. Tą naktį pas draugę ir nakvojau. Atsikėlus rytą išėjau aplankyti d. Rušinskienės sesutę ir jos dukrą Jankauskienę. Sugrįžau už 30 minučių, Šlapšienė didžiai susijaudinusi, sako:

—Ar žinai, kas įvyko? Skrenda antrasis kosmonautas!.. Titovas. Visi susijaudinome. Sklido šventiška nuotaika. Gatvėse įtaisyti garsiakalbiai aiškino, kiek sykių buvo jau aplėkęs. Muzika visur. Gali sėdėti parke ir girdėti visas naujienas. Žmonės eina gatvėmis nudžiugę, patenkinti.

Draugai H. Bulotai širdingai mus priėmė, apdovanojo, o paskutinę dieną prieš mano grįžimą į Ameriką paėmė mano Konradą ir Povilą, jiems aprodė Vilniaus apylinkes, nuvedė į Gedimino pilį, nes jie pilies nebuvo matę. O tuo tarpu aš galėjau prisirengti kelionei grįžti į namus. Dėkoju jiems, Daliai, Birutei; gaila, kad negalėjau dar Sauliaus matyti.

Draugas Ulevičius prašė, kai aš parvažiuosiu į Ameriką, kad susisiekčiau su Ispanijos buvusiais kovotojais ir pasveikinčiau jo pažįstamus Amerikoje.

Iš Vilniaus patraukėme į Druskininkus. Draugai Grigai, Vaitkai, mano pusseserės duktė su vyru Maračinskai ir kiti mums daug kuo pagelbėjo ir aprodė Druskininkų apylinkes. Jie daug laiko paaukojo dėl mūsų.

Viskas vaikų laimei

Atvykus į Druskininkus, į tokį gražų sveikatos kurortą, ilsėtis mums nebuvo laiko. Patikrino mūsų visų ir mano vaikų sveikatą. Konradas ir Povilas išsigando — pirmąsyk tokį gerą patikrinimą gavo. Prieš ėjimą į stovyklą turėjo turėti sveikatos paliūdymą, nes kitaip būtų nepriėmę. Einant į mokyklą visi vaikai turi patikrinti sveikatą kiekvieneriais metais.. Kartais ir tėvai nežino, kad vaikai serga. Jeigu randa kuo rimtesniu susirgus, padeda į ligoninę, gydo ir tuo tarpu moko.

Turi vaikams baseinus (swimming pools). Jeigu būna šalta, šildo, ir vaikai ten maudosi. Švaru. Oras geras, sausas, pušimis kvepia.

Jeigu mums būtų reikėję pereiti tuos visus patikrinimus, peršvietimą, būtų kainavę didelę pinigų sumą Amerikoje, o ten veltui visas gydymas.

Vaikų darželis labai tvarkingai vedamas drg. Grigienei vadovaujant.

Kai nuvykom Lietuvon vaikams nelabai patiko maistas. Lietuvoje žmonės pripratę turėti gerus pusryčius, o pas mus daugiausia valgo lengvus, iš dėžučių, vadinamus cereals. Tas maistas nėra skanus. Jie valgo dėl to, kad tose dėžutėse būna įdėti žaisliukai iš plastiko padaryti, tas svarbiausiai juos vilioja — aš kalbu apie mūsų vaikus Amerikoje. Druskininkuose būdami jie paprašė bulvinių blynų, jiems patiko, jie net ir mums visiems pagamino.

Kai kur Lietuvoje mano, kad blynai tai perdaug paprastas dalykas svečiams iš Amerikos atvykus .

Jaunimas ir daina

Iš Kauno visi ekskursantai vykome Ariogalon, į dainų šventę. Pirmą sykį savo gyvenime turėjome progą pamatyti tiek jaunimo. Buvo kaip koks sapnas.

Atvažiavus į Ariogalą išlipančius iš autobuso mus pasitiko apylinkių vadovai ant kalno, o pakalnėje buvo dainų šventė. Tiek daug jaunimo, marguoja pasipuošę tautiškais rūbais. Mes pavėlavom, kai mes atvažiavom, jie jau dainavo. Žavėjantis vaizdas aplink. Nulipom į pakalnę, ten mūsų jau laukė ir pasitiko su gėlėmis, mano berniukus mergaitės apdovanojo irgi, mums teko daug gėlių. Mūsų vadą J. Siurbą lietuvaitės apjuosė lietuviška juosta ir įteikė lietuvaitės stovylėlę.

Greta mūs ir šalies vadovai

Mus atlydėjusią Kauno majoro pavaduotoją J. Narkevičiūtę vietos vadovai pasitiko su duona, druska ir midučiu. Ten supažindino mus su Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininku Justu Paleckiu. Pirmąsyk mums buvo proga su Lietuvos prezidentu pasisveikinti. Toks draugiškas, su visais kalbėjosi, vaikščiojo Padubysiu.

Koncertas vystėsi, dainavo daug dainų, buvo malonu jų klausytis. Po to išsirikiavo didelė grupė puošniai apsirengusių šokėjų, gal apie 400, šoko tautiškus šokius. Niekur pirmiau neteko matyti tiek daug menininkų šokėjų. Kai jie užbaigė, prašė mus visus drauge su jais pašokti. Jaunimas dar vis linksminosi: turėjo arklių lenktynes ir kitokių žaidimų. Net mūsų Elenai Brazauskienei teko būti žaidime, gavo dovaną.

Konradas su Povilu ten susipažino su Lietuvos jaunimu, ir jie prie Dubysos susirado žaidimą, žaidė su jais; jaunimo minioje net sunku buvo juos surasti. Kai mergaitės ir berniukai pradėjo juos klausinėti, o jie negalėjo lietuviškai atsakyti, tada jaunimas atėjo pas mane.

Lietuvos jaunimas domisi Amerikos jaunimu. Jie klausinėjo, kaip Amerikos jaunimas linksminasi, ar turi tokias gegužines, ar šoka, kaip jie. Atsakėm, kad taip nėra, kaip pas jus.

Dar norėjosi ilgiau pabūti, bet artinosi vakaras, turėjom atsisveikinti. Sunku buvo su jais atsiskirti — tik pradėjom susipažinti, nusifotografavom, pasikeitėm adresais ir prižadėjom susirašinėti.

Turėjom palikti juos ir žavingąjį slėnį; nežinia, ar teks kada jį daugiau matyti.

(Bus daugiau)

Konradas ir Povilas su Ariogalos lietuvaitėmis

WILKES-BARRE IR PLYMOUTH, PA.

Šis tas iš Angliakasių Apylinkės

Lietuvių Tautiškų Laisvų Kapinių Ass'n rengia puikų koncertą ir vakarienę, įvyks sekmadienį, lapkričio (Nov.) 26 d., Lietuviškoje svetainėje, 206 Parrish St., Wilkes Barre, Pa. Svetainė atdara 2 val. po pietų. Koncertas — meninė programa prasidės apie 4 val. o gal ir pirmiau, tad prašome publikos nesivėlinti — susirinkite kaip galite anksčiau. Į koncertą įžanga tik vienas doleris.

Taip pat bus gerų valgių, gėrimų ir muzika šokiams.

Koncertą — dainas bei kitą meninę programą išpildys Brooklyno Aido choro rinktiniai dainos mėgėjai, vadovystėje Mildred Stensler.

Nuoširdžiai kviečiame visus lietuvius iš arti ir toli. Užtikriname, kad būsite patenkinti mūsų virš minėtu meniniu parengimu.

Širdingai visus kviečia

Rengėjai

Saužudžiai Susquehanna upėje

Tik apie trys savaitės atgal, Šakaliūnas, čia gimęs ir augęs lietuvis, wilkesbarrietis, nušoko nuo Wyomingo Fourth St. tilto į Susquehanna upę ir prigėrė. Šakaliūnas buvo bedarbis.

Bernard Hungarter, irgi wilkesbarrietis, 59 m. amžiaus, 14 d. lapkričio nušoko nuo Carey Ave. tilto į Susquehanna upę ir prisigirdė. Šis saužudis per 18 mėnesių sirgo ir buvo bedarbis. Abu saužudžiai buvo vedę, paliko žmonas su šeimomis.

V. Žilinskas

DETROIT, MICH.

Salomėjos Narkėliūnaitės kalba ir filmai

Lapkričio 12 d. Detroito Balfo skyrius parsikvietė žurnalistę Narkėliūnaitę, kad pasakytų, ką ji matė Tarybinėje Lietuvoje.

Ji yra vilniete ir baigusi Vytauto gimnaziją.

Savo kalboje Narkėliūnaitė pasakė, kad Lietuvoje esą užtenkamai maisto ir visokių drabužių. Žmonės nenorį, kad jiems siųstų kostiumams ir suknelėms medžiagą. Girdi, kai gauna iš Anglijos materiolą, pasiuvimas daugiau kainuoja negu materiolas.

Vienoje valgymo įstaigoje, kur Narkėliūnaitė valgius, esanti automatinė — įkišai pinigą pagal nustatytą prekę ir tau išlenda maistas. Žurnalistės žodžiais— Neringos valgykla, kavinė labai puikiai įrengta. Parodė, kaip lietuviai už įmestą į automatą kapeiką gauna gėrimą be patarnautojų. Amerikiečiams tas labai gerai žinoma. Taipgi reikmenų krautuvėse patys pasitarnauja — "Self service". Esą uždėti įspėjimai, kad maisto rankomis nečiūpinėtų.

Už du kombariu su vonia ir kitais patogumais nuoma "vos keturi rubliai" Po miestą kursuoja autobusai ir troleibusai, važiuotė tik keturios kapeikos.

Lietuviai rašytojai esą patenkinti: vieni, kad jie gali kultūrą kelti; kiti, kad gali Lietuvoje gyventi. Girdi, jaunimas mokosi ir yra patenkintas, nes mokslas dovanai. Taipgi esąs "labai geras dalykas, tai nemokamas gydymas.

Valdžia neįsileidžianti siųstų iš užrubežio vaistų, "priežastis nežinoma". (Priežastis tur būt yra ta, kad vaistai be gydytojo leidimo yra pavojingi).

Narkėliūnaitė kalbėdama priminė, — kas bus filmuose rodoma nekalbėsiu, nes matysite vaizde.

Filmai buvo geri ir visiems patiko. Filmuose matėsi Vilniaus bažnyčios — veikiančiosios ir paverstosios į kultūros namus, muziejus ir t.t. Rodė vieną bažnyčia, nuo kurios esą nuimti trys kryžiai, pridurdama, "matote, kokia bauža be kryžių". Rodė kapines, kuriose moteriškė atsistojus tarp žemų medinių kryžių, žiūri ir "meldžiasi prie sūnaus kapo". Taipgi rodė, kur rašytojas Petras Cvirka ir Balys Sruoga palaidoti. Filmuose matėsi Kauno jūra, į kurią įeina buvęs kelias; Laisvės alėja, kuri dabar esanti užvardinta Stalino alėja. "Dabar tur būt kitaip užvardins", pridėjo Narkėliūnaitė.; Trakų ežerai, pilis, na ir vienas šalykelyje kryžius. Matėsi Žemkalnis, sugrįžęs iš Australijos į savo tėviškę, taipgi operos dainininko Petrausko žmona, rašytojas-poetas Mieželaitis.

Parodė savo tėvynę, kaip Narkėliūnaitę pasitiko didelė grupė giminių ir pažįstamų. Sako — matote tą arklį stovintį; iš kolūkio atvažiavo mano giminės.

Visi turi po 60 arų žemės. Rodydama savo tėvo stubą ir javus, pasakė: "visi turi po 60 arų plotą žemės, mano tėvui pasakė: tavo dukra pabėgo, užteks tau tik 30 arų."

Filmuose rodė pastatytas mažiukes stubas, nepasakė, kokioje vietoje, ir statomus keturių aukštų plačius namus.

Mačiusi Vilniaus sporto ir kitokių įvykių stadijoną, taip pat ir Kauno... Parodė žymios lietuvaitės poetės Nėries statulą.

Filmuose tik vienoje vietoje, Kaune, parodė žmones einančius į teatrą, kituose filmuose žmonių nesimatė

Neturėjus progos nufilmuoti Kauno elektrinės ir apie kolūkius negalinti nieko sakyti, nes juose nebuvusi.

Rodydama Lietuvos vėliavą sako: — kai ji nukris, pasikabinsim savąją.

Taipgi rodė pabėgusius vakarinėje Vokietijoj; kaip jie apsirėdę ir tt. Vokietijoje esantieji pasakę — "Kai bus proga, mes greičiau įžengsim į Lieuvą, negu jūs amerikiečiai".

Filmus rodant, du sėdėdami užpakaly manęs, kalbasi: "Labai daug pakeista, net negalima atpažinti vietų, kurias matėme ten gyvendami".

Tai tiek ir užteks.

Narkėliūnaitė buvo užėjus į Detroito Lietuvių Klubą su savo "frentais". Priėjęs prie jų stalo klausiu: "Ar čia tik nėra Narkėliūnaitė?" Tuojau atsistojo, pasisveikinom. Pareiškiau linksmą pažintį, gaudamas tą patį atgal; pagyriau jos filmus ir jos kalbą. Trumpa pažintis.

Saloméja jau pilnų metų mergina, turi tamsius tankius plaukus, apskritaveidė, linksmanosė, apskritutė ir gerai įsikūnijus.

Publikos buvo apie virš 5—6 šimtai. Įžanga visiems buvo $1 už įėjimą į svetainę.

Veiksnių kalbėjimas, kad Narkėliūnaitė negali sakyti, ką ji nori, kad nepakenkus savo tėvams Lietuvoje, yra išmislas. Mat, tur būt, kaip kurie norėjo išgirsti iš Salomėjos tą, ką pirmiau toje pačioje svetainėje Jokūbas Stukas pasakė: "Durniai buvo, kad mane įsileido ir durniais pasiliko, kad mane išleido".

Nepaisant Narkėliūnaitės politinio pobūdžio, jos kalba ir filmai buvo geri Lietuvai ir neblogi man, išskiriant porą sakinių.

— V. Z.

Philadelphia, Pa.

Jau trejetas mėnesių, kai streikuoja Yale ir Towne stambios įmonės darbininkai, priklausantys prie AFL-CIO mašinistų unijos. Jie kovoja labai žiauriose sąlygose, nes streiklaužių skaičius žymiai padidėjo, kuomet miesto policijos viršyla Brown prisiuntė kompanijai suviršum 300 policistų apsaugojimui streiklaužių ir bendrai kompanijos biznio.

Net šlykštu žiūrėti pravažiuojant pro šalį Yale & Towne fabriko. Per visą skvėrą abiejuose gatvės šonuose kas 10 pėdų apstatyta policistais. O antras būrys policistų stovi apsupę žiedu didžiulius kompanijos fabriko pastatus. Viskas vaizduojasi kaip karo stovis. Teismabučio teisėjas plunksnos pabrėžimu apribojo pikietų kiekį.

Visoje šalyje nedarbo šmėkla vis dar savo aštrius dantis rodo. Todėl kompanijai proga lengviau gauti streiklaužių nedarbo laiku, nes darbininkai nori valgyti...

Unijos vadovybė užklausė policijos viršininką Brown ir miesto majorą Richardson Dilworth, kam jie atsiuntė tiek daug policistų prie sustreikuoto fabriko. Atsakė: Dėl to, kad pikietai nesustabdytų įmonės gamybos (produkcijos)...

Bet reikalui prisiėjus, eiliniams piliečiams sunku prsišaukt policistą.

—:—

Mūsų miesto liberalas USA senatorius Jos. S. Clark neseniai lankėsi keliose Europos šalyse ir Tarybų Sąjungoje. Jisai dabar sako prakalbas ir pasakoja savo įgytus įspūdžius Europoje. Sen. Clark sako, kad Tarybų Sąjunga nenorinti karo: ji nori taikiu būdu išspręsti visus nesusipratmus prie konferencijos stalo. Jis dar pridūrė, kad ir mūsų šalies prezidentas Kenedis noris taikiai sugyventi su TSRS.

Taip pat daugelis senatorių ir kongresmanų priešingi bet kokiam karui. Tačiau yra reakcionierių, karo troškėjų, kurie sudrumsčia prezidento Kenedžio taikų nusistaatymą ir bando perkalbėti prezidentą ir savo reakcinėmis intrigomis gundo jį prie žūtbutinio karo.

—:—

Komercinė spauda rašo, kad šiais laikais JAV septyni milijonai darbininkų dirba "apsigynimo" pramonėje.

L. R.

Maskva. — TSRS saugos vadu paskirtas jaunuolis Vladimiras J. Semičasnyji, vietoje buvusio A. N. Šelepino.

JUBILIEJINIS 'LAISVĖS' VAJUS

(Tąsa iš 1-mojo puslapio)

kienė, arlingtonietė, prisiuntė po naują prenumeratą ir atnaujinimų. Atnaujinimų prisiuntė: A. Stripeika, elizabethietis; S. Radušis, bayonnietis; K. Čiurlis, pattenburgietis.

Juliui Kalvaičiui, brooklyniečiui, į pagalbą atėjo su nauja prenumerata S. Večkis, o su atnaujinimais pats Kalvaitis, ir Juozas, brooklynietis.

Jurgis Šimaitis, Brockton, Mass., prisiuntė atnaujinimų. Jam pagelbėjo su atnaujinimais S. Puidokas, Rumford, Me.

Gražiai darbuojasi ir Philadelphijos vajininkai. R. Merkis pridavė atnaujinimų, o P. Walantienė prisiuntė naują prenumeratą ir atnaujinimų.

F. Klastauskas, huntingtonietis, pasidarbavo Great Neckui su atnaujinimais.

Laimėtojų skyriuje dar vis laikosi Plymouth-Wilkes-Barre, Pa. Nuo vajininko V. Žilinsko gauta sekamas laiškutis: "Mano gimtadienio parėje, kuri įvyko 5 d. lapkričio, šie draugai išmetė ant stalo, kaipo man dovaną — A. Globičius, $6; F. Mankauskas, $6, ir E. Čereškienė $1. Viso $13. Bet aš šias dovanas atsisakiau priimti ir ant vietos patariau skirti 'Laisvei', nes jos dabar vajus eina, o jie man atsakė—'ką nori, tai ir daryk'."

Apart dovanų, V. Žilinskas prisiuntė ir naują skaitytoją, ir atnaujinimų.

Po naują prenumeratą prisiuntė J. Žebrys, Cleveland, Ohio, ir M. Uždavinis, Norwood, Mass.

Šitie vajininkai pakilo punktais su atnaujinimais: K. Kasulis, Worcester, Mass.; L. Bekešienė, Rochester, N. Y.; Scrantonietis; C. Belunas, Detroit, Mich.; A. Stepon, Lewistown, Me.; V. Taraškienė, San Leandro, Calif; A. Valinčius, Pittston, Pa., ir L. Tilvikas, Easton, Pa.

Reikia pasakyti, kad visi virš minėti vajininkai labai gražiai pasidarbavo. Ne tik su naujom prenumeratom ir atnaujinimais, bet gerokai surinko ir aukų.

Į JUBILIEJAUS FONDĄ AUKŲ GAUTA SEKAMAI:

Laisvės choras, Hartford, Conn.	$100.00
LLD 3 Apskr., Hartford, Conn. (dalis pelno nuo Menkeliūnaitės koncerto per L. Žemaitienę)	34.00
K. Čiurlis, Pattenburg, N. J.	25.00
Ona Kazlauskienė (atminčiai velionio vyro Vinco) Flushing, L. I.	20.00
L. Tilvikas, Easton, Pa.	11.00
J. K., Kearny, N. J.	11.00
Kuršėniškis, Bayonne, N. J.	11.00
P. Gardauskas, New Britain, Conn.	11.00
O. Šlavienė, Brooklyn, N. Y.	10.00
A. Grimaila, Hartford, Conn.	10.00
L. Žemaičiai, Hartford, Conn.	10.00
B. Tuškys, Scranton, Pa.	10.00
LLD 22 kp., Cleveland, Ohio	10.00
J. Skeltis, Worcester, Mass.	7.00
J. Kuršėniškis, Brooklyn, N. Y.	6.00
K. Dzevečka, Brick Township, N. J.	6.00
Ig. Bečis, Union, N. J.	6.00
V. Bizulis, Philadelphia, Pa.	6.00
S. Radušis, Bayonne, N. J.	6.00
Ch. Wallant, Auburn, Mass.	6.00
B. Lutz, Newark, N. J.	6.00
T. Kaškiaučius, E. Orange, N. J.	6.00
Wm. Žilaitis, Norwood, Mass.	6.00
J. Shemeth, W. Haven, Conn.	5.00
N. Shopes (atminčiai velionio vyro Juozo), New Britain, Conn.	5.00
V. J. Valley, New Britain, Conn.	5.00
P. Poškus, Hillside, N. J.	5.00
Laisvės rėmėjas, Bayonne, N. J.	5.00
A. Mičiulis, Kearny, N. J.	5.00
Mrs. Butkevičienė, Brooklyn, N. Y.	5.00
A. Švegžda, Bridgeport, Conn.	5.00
P. ir S. Švelnikai, Easton, Pa.	5.00
A. Balčiūnas, Richmond Hill, N. Y.	5.00
K. Žutkus, Hillside, N. J.	4.00
E. Ališauskienė, Newark, N. J.	4.00
Anna Miskey, New Britain, Conn.	4.00
A. Latvėnas, Hartford, Conn.	3.00
A. Kemzura, Nanticoke, Pa.	3.00
Huntingtonietis, L. I.	3.00
Marcelė Walsky, S. Merchantville, N. J.	3.00
P. Gumbulevičius, Ansonia, Conn.	3.00
R. Sherelis, Rochester, N. Y.	3.00
J. Krapavickas, Auburn, Me.	3.00
E. Kasparienė, Wilkes-Barre, Pa.	2.00
O. Krutulienė, Plymouth, Pa.	2.00
A. Šlapikas, Easton, Pa.	2.00
J. Ramonas, Mexico, Me.	2.00
S. Puidokas, Rumford, Me.	2.00
F. Josmantas, Newark, N. J.	2.00
M. Užkurėnienė, Linden, N. J.	2.00
J. Pečiulis, Cliffside Park, N. J.	2.00
J. Jurkevičius, Bayonne, N. J.	2.00
A. Kandraška, Scranton, Pa.	2.00
S. Gendrėnas, Rochester, N. Y.	2.00
K. Remeitienė, New Britain, Conn.	2.00
P. Matul, Montreal, Canada	2.00

Po $1: A. Katinas, Bridgeport, Conn.; M. Navickienė, Plymouth, Pa.; K. J. Abakan, A. Ogent, Easton, Pa.; F. Spaičis, Montreal, Canada; J. Motuza, Mexico, Me.; P. Lawrence, Rumford, Me.; E. Zurba, Richmond Hill, N. Y.; P. Jones, F. Bepirštis, St. Rumša, Brooklyn, N. Y.; L. Mankus, Hartford, Conn.; R. Ross, Wethersfield, Conn.; J. Siaurusaitis, E. Hartford, Conn.; G. Mazonis, Windsor, Conn.; F. Bunkus, Elizabeth, N. J.; M. Pakštis, A. Kazuikaitis, A. Kušlis, Kearny, N. J.; F. Šimkienė, Arlington, N. J.; J. Marcinkevičius, P. Marson, P. Raymond, Harrison, N. J.; A. Paliepienė, Philadelphia, Pa.; W. Svietlikas, Elizabeth, N. J.; J. Salkauskas, Union, N. J.; S. Rogers, Edgewater, N. J.; K. Derenčius, Cliffside Park, N. J.; P. Grenevich, Spencer, Mass.; J. Jakaitis, V. Trakimas, J. Jaskevich, J. Jokubaitis, Worcester, Mass.; J. Narvish, Shrewsbury, Mass.; F. Klaston, Huntington, L. I.; Mike Grakey, Asbury, N. J.; J. Lipsevičius, J. Kunickas, M. Mačionis, Newark, N. J.; W. Simon, Union, N. J.; B. Jankauskas, Irvington, N. J.; J. Žilinskas, E. Orange, N. J.; O. Walmusienė, Brooklyn, N. Y.; V. Grinkevičius, L. Trakimavičius, P. Kurulis, Norwood, Mass.; A. Baresger, Canton, Mass.; J. Grinevičius, Throop, Pa.; K. Žemaitienė, N. Baltakienė, V. Bullienė, E. Usavage, J. Valtas, Rochester, N. Y.; A. Kupronis, Somerdale, N. J.; J. W. Petraus, Cleveland, Ohio; J. Ambrose, J. Ščebeda, New Britain, Conn.; J. Tudeiker, Phila, Pa.; J. Kazlauskas, Hamden, Conn.; F. Bogan, Middletown, Conn.; J. Latvis, New Haven, Conn.; G. ir O. Pranskas, Michael Shlave, Gardner, Mass.; J. Grigas, V. Sinkevičius, F. Markevičius, F. Kaulakis, Brockton, Mass.; John Zulis, Hyde Park, Mass.; J. Lavas, J. Petrukaitis, Stoughton, Mass.; V. ir M. Plečkaičiai, J. M. Kaminskas, Chicago, Ill.

—:—

Tai gražus įplaukimas dovanų. Šiam raštui einant spaudon, gavome ir daugiau laiškų, kurie bus suruošti sekamai laidai.

Iš anksčiau gauta $1,361.67. Įplaukė $1,064.50. Viso $2,426.17. Balansas $2,573.83

—:—

Gražiai pasidarbavo mūsų gerieji vajininkai, ir tie, kurie taip puikiai parėmė laikraštį. Didelis ačiū Laisvės chorui, hartfordiečiams, už jų didelę ir gražią dovaną. Dar kartą, norime atkartoti, kad tų skaitytojų, kurių prenumeratos Lietuvon išsibaigė, malonėkit atnaujinti 1962 metams. Giminės bei pažįstami bus jums dėkingi.

"Laisvės" Administracija

Philadelphia, Pa.

Serga draugė Stepany Matulis, d. Antano Matulio žmona. Sunkios ligos varginama tapo išvežta į ligoninę Loraes, Bucks County. Randasi antrame aukšte, room 2-F13. Vardas paduotas Stepany Matalevies. Prašau draugus atlankyti draugę arba atsiųsti užuojautos atvirutę, tas jai pagelbės pergyventi tas nuobodžias, varginančias valandas. Namų adresas: 39 Harvest Rd., Lewittown, Pa.

Kitos ligonės

Drg. Anastazija Griciūnienė grįžo namo iš ligoninės, ten išbuvus dvi savaites. Labai sunkiai sirgo. Jai davė 4 pints (puskvortes) kraujo. Tas ją kiek sustiprino, bet vis dar sunkiai tebeserga. Namų adresas: 5148 Ogden St.

Drg. Uršula Žilinskienė grįžus iš ligoninės jau dvi savaitės, bet dar yra sunkios ligos varginama po operecijos ir mano, gal vėl reikės eiti į ligoninę. Namų adresas: 101 Rancocas Blvd., Mt. Holly, N. J.

Širdingiausiai linkiu visom draugėm laimingai susveikti ir būti visada sveikoms.

P. Walantienė

Miami, Fla.

Pirmas spaudos piknikas

Lapkričio 19 d. LDLD 75 kuopa turėjo spaudos naudai pikniką. Tai pirmas šiam tikslui piknikas. Žmonių atsilankė pusėtinai, o mūsų darbščiosios gaspadinės pagamino skanius pietus. Visi turėjo progą sueiti su draugais ir praleisti dieną Žekonių darže ir pagelbėti mūsų spaudai.

Po pietų J. W. Thomsonas davė prelekciją apie sveikatą — apie valgius ir jų virškinimą. Didžiuma dalyvų atidžiai išklausė ir buvo pasitenkinę tokiu geru patarimu, ypač senesnio amžiaus žmonėms. Nekurie ne tik atsilankė, bet dar ir šį bei tą paaukojo. Tamošiūnas, Maison ir V. Stankus — bonką degtinės. M. Krupp — pietums pyragus, N. Benikaitienė — rankomis išdabintą Kleanex setą, V. Stankus—Coffe set, Tamšiūnas — bušelį grapefruit. V. Gudelis — $5.00 "Vilniai."

Teko sužinoti, kad vajininkė M. Walley gavo "Laisvei" prenumeratą, ir aukų.

Tai tik pradžia; manau, kad bus daugiau vėliau.

Pas mus dabar jau pradeda atvažiuoti "žieminiai paukščiai." Mat, šiaurėj jau šalta. Girdėjau, kad L. S. Klubas rengia šaunią vakarienę Naujųjų metų dienoj. Kas norėtų dalyvauti, tikietus gali gauti pas Klubo valdybą ir kitus narius.

Visoms gaspadinėms, darbininkams, ir tiems, kurie ką aukojo, LLD vardu širdingiausias ačiū!

—:—

Čia atvažiavo broliai Trujillo su visa savo šaika — viso 29 asmenys ir apsistojo didžiausiame viešbutyje, Miami Beach (Fontainbleau).

Mat, mūsų pareigūnai visus gražiai priima, bile tik pinigų turi, o visokie bėgliai atvažuoja apiplėšę savo šalį, žinoma, su pinigais.

Laisvietis

Brockton, Mass.

Vandalai

Prieš kiek laiko vandalai išdaužė kelių lietuvių langus: P. Kodis ir Kašėtienės namo, Veteranų klubo. Gi dabar vėl išdaužė Kašėtienės namo, Veteranų klubo, Samuolis Food Market įstaigos.

Girdėjau, kad policija vandalus-jaunuolius suėmė, bet vardų neskelbia, nes tėvai sutinka padengti nuostolius.

—:—

Lapkričio 9 d. iš nakties rado negyvą Theodorą Žižienę (Lapinskaitę). Mirė nuo širdies smūgio. Buvo našlė, bevaikė ir gyveno savo namuose. Priklausė prie Birutės pašalpos draugijos. Palaidota greta savo vyro Melrose kapinėse. Paliko liūdesy keletą seserų ir brolėnų. Paulina Baris ir jos vyras gyvena Shrewsbury, Mass., A. F. Smith—Floral Park, L. I., N. Y., H. Žižis—Montreal, Canada, B Šimkėnas — Grand Rapids, Mich., Lietuvoje liko brolis Lapinskas, gyvenąs Kaune, o sesers dukra Paleskienė—Vilniuje.

—:—

Lapkričio 9 d. ligoninėje mirė Sofija Tubelis. Palaidota Kalvarijos kapinėse. Liūdesy liko sūnus ir dukra.

—:—

Šeštadienį, gruodžio 2 d., Lietuvių Tautiško Namo kambariuose įvyks draugiškas vakaras. Bus užkandžių, tinkamų gėrimų. Kurių baigiasi "Laisvės" arba "Vilnies" prenumeratos, čia galėsite atsinaujinti.

Prašome visus ir visas atsilankyti.

Geo. Shimaitis

Žinios iš Lietuvos

VIENO TANKO ISTORIJA

Kauno Istorinio muziejaus vyr. moksliniam bendradarbiui B. Glibickiui neseniai pasisekė užtikti mūšyje už Kauną dalyvavusio vieno tanko pėdsakus. Jis išvyko į dalinį, kuriame yra tankas. Susipažino su dalinio kovos keliu. Pasirodo, kad, išvadavus Kauną, šaunus tankų pulkas dar ne kartą pasižymėjo kautynėse, triuškinant hitlerinę kariauną.

Vieną tanką, kurį pasisekė surasti, įnirtingoje kovoje Vokietijos teritorijoje tiesūs pataikymai į bokštą išvedė iš rikiuotės. Po Didžiojo Tėvynės karo dalinio kovotojai parsivežė jį kaip didžių kovų relikviją. Atvykdami atlikti karinę tarnybą, šaunieji tankistai susipažįsta su tanko istorija, ekipažo koviniu keliu.

Dalinio tankistai Kauno muziejaus atstovui padovanojo šios kovinės mašinos fotografiją, kuri eksponuojama muziejuje. Čia pat ir tanko "JS" maketas, kurį Kauno darbo žmonėms padovanojo vieno tankų dalinio kovotojai. *J. Sutkus*

Kinostudijoje "Banga"

Mėgėjiškos "Bangos" kinostudijos kolektyvas pradėjo naują darbo etapą. Šiuo metu mūsų eilėse yra apie trisdešimt mėgėjų, o jų skaičius ir toliau auga. Daugelis iš jų laisvą laiką mielai praleidžia kinostudijoje. Kadangi dirbame su 35 mm kinojuosta, todėl daug pastangų teko padėti projektoriams ir garso įrašymo kamerai bei jos aparatūrai įrengti. Čia daugiausia teko padirbėti garso operatoriams R. Marcinkui ir J. Kauniečiui, kurie sėkmingai išsprendė šį aktualų klausimą.

Mūsų kolektyvas gan brandus, draugiškas. Dirbame šūkiu: "Vienas už visus, visi už vieną." Iš tokių galima pažymėti meno vadovą S. Uzdoną, A. Abromaitį, A. Jūronį, scenaristą J. Sakalauską ir kitus.

Tvarkomės tarybos pagrindais, kviečiame susirinkimus, rengiame aptarimus.

Artimiausiu laiku parodysime dvi kinoapybraižas. Tai "Racionalizatoriai" ir "Gegužės daina," kurias filmavo ir pastatė mūsų mėgėjiškos kinostudijos kolektyvas.

K. Timukas
"Bangos" kinostudijos tarybos narys

Padeda leningradiečiai

Lietuvos VRES statybos Gamyklinių įmonių kombinato surenkamojo gelžbetonio poligone galima sutikti svečius iš Leningrado — inžinierius R. Muchiną, F. Bospalyj, S. Auskerną ir S. Neišlosą. Tai Lenino miesto "Orgenergostrojaus" pasiuntiniai.

Šio poligono išleidžiama produkcija jau nebegali patenkinti nuolat augančių elektrinės statytojų pareikalavimų. Būtina jį skubiai išplėsti. Svečiai tyrinėja rekomendacijas. Leningrado projektuotojai iki šių metų pabaigos sudarys galutiną rekonstravimo planą.

R. Šmaukštys

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ KŪRINIAI RUSŲ KALBA

Kasmet vis daugiau lietuvių tarybinių rašytojų kūrinių išleidžiama rusų kalba. Jie tampa prieinami plačiausiems visos Tarybų šalies skaitytojų sluoksniams. Neseniai knygynų lentynose pasirodė poeto E. Mieželaičio eilėraščių rinkinys "Žmogus," Jono Marcinkevičiaus romanas "Benjaminas Kordušas." Šiuos kūrinius išleido Lietuvos Valstybinė grožinės literatūros leidykla. Netrukus rusų kalba išeis ir Ievos Simonaitytės romanas "Vilius Karalius" Juozo Paukštelio "Jaunystė." Leidykla paruošė spaudai žinomo lietuvių revoliucionieriaus J. Stimburio atsiminimų knygą "Kito gyvenimo neturiu," o taip pat dokumentinę žurnalistų M. Chieno, K. Šmigelskio, E. Uldukio knygą "Vanagai iš anapus." Netrukus pasirodys literatūrinis almanachas "Sovetskaja Litva," kuris supažindins skaitytoją su mūsų respublikos žodžio menininkų kūryba, o taip pat su Tarybų Lietuvos pasiekimais. Almanachas gausiai iliustructas. Dar šiais metais Lietuvos Valstybinė grožinės literatūros leidykla numatė paruošti spaudai Justino Marcinkevičiaus herojinę poemą "Kraujas ir pelenai," naują M. Sluckio novelių rinkinį "Vienu stebuklu mažiau."

Nemaža lietuvių rašytojų knygų išleidžia ir visasąjunginės leidyklos. Prieš kurį laiką rusų kalba iš spaudos išėjo Antano Venclovos romanas "Gimimo diena," Jono Usačiovo romanas "Nemunas laužia ledus," Kazio Borutos dokumentinė apysaka "Sunkūs paminklai," Anieliaus Markevičiaus apysaka jaunimui "Šūvis miške." Visai neseniai pasirodė A. Gudaičio-Guzevičiaus apsakymų rinkinys "Tamsioji naktelė," Algimanto Baltakio poezija knyga "Velnio tiltas." Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla dideliu tiražu išleido Jono Ragausko memuarinę knygą "Ite, missa est."

Daug naujų knygų rusų kalba išleista ir mažiesiems skaitytojams — Petro Cvirkos pasakos, lietuvių liaudies pasakų leidiniai. Šiuo metu Lietuvos Valstybinė grožinės literatūros leidykla rusų kalba ruošia naują, didelės apimties lietuvių liaudies pasakų rinkinį.

PRANEŠIMAI

BROCKTON, MASS.
Mūsų Kuopų Susirinkimai

LLD 6-tos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks pirmadienį, Gruodžio-Dec. 4 d., Liet. Taut. Namo kambariuose, 8 Vine St., 7:30 val. vakare. Tai bus jau paskutinis šiais metais susirinkimas, visi nariai dalyvaukite, užbaikime šiuos metus ir pasiruoškime sekančių metų organizacijos darbams.

—:—

LDS 67 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, Gruodžio-Dec.) 7 d., 7-tą val. vakare. Visi kuopos nariai malonėkite atsilankyti ir pasirūpinkite atsivesti naujų narių. Dabar galima į LDS įstoti be įstojimo mokesčio ir be daktaro egzaminavimo.

Geo. Shimaitis (93-94)

NEWARK, N. J.

LDS 8 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 7 d., 277—17th Ave. Visi kuopos nariai prašomi dalyvauti. Valdyba (93-94)

DETROIT, MICH.

Motorų Pažangaus klubo susirinkimas įvyks gruodžio 3 d., Draugių salėje, 4097 Porter St., 1 val. dieną. Narės, dalyvaukite šiame susirinkime, nes turime svarbių reikalų. Rinksime naują valdybą 1962 metams. Atsiveskite ir naujų narių. Po susirinkimo turėsime užkandžių ir arbatėlės. Taipgi nepamirškite, atsinešti po dovanėlę, nemažiau dolerio vertės. N. Astrauskas, sekr. (93-94)

LDS 21 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 3 d., Draugijų salėje, 4097 Porter St. Laikas pakeistas nuo 10 val, ryto į 11 val. ryto. Dalyvaukite susirinkime, svarbių reikalų reikės aptarti, rinkti naują valdybą 1962 metams. N. Astrauskas, sekr. (93-94)

ST. PETERSBURG, FLA.

LLD 45 kuopos priešmetinis susirinkimas įvyks sekmadienį, gruodžio 3 d., visiems žinomoj vietoj, 314 15th Ave. So., 11 valandą dieną, punktualiai. Visi nariai privalo dalyvauti, nes turėsime balsuoti Centro Komitetą, taipgi turėsime išrinkti mūsų kuopos valdybą 1962 metams. Po susirinkimo bus pietūs. Gali dalyvauti ir nenariai.

Nutar. Rašt. J. Greblikas (92-93)

PASIKLAUSKITE SAVĘS

SEKAMŲ KLAUSIMŲ

Apie Firmą, į Kurią Kreipsitės, Pirm Negu Siųsite

DOVANŲ PAKETĄ Į U.S.S.R.

1. Ar firma patikima?
2. Ar įrodžiusi tai?
3. Ar atsargiai ir tvarkingai atlieka pakavimą, išsiuntimą ir priruošimą dokumentų?
4. Ar naudoja geriausias dėžes?
5. Ar ši firma biznyje daugiau 25 metų?
6. Ar yra oficialiai autorizuota firma?

Atsakymas yra TAIP į visus viršminėtus klausimus, jeigu jūs siųsite savo dovanų pakus per bile sekantį skyrių, priklausantį

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 WALNUT ST., PHILADELPHIA 6, PA. PHONE: WA. 5-3455

48½ EAST 7th STREET NEW YORK 3, N. Y. PHONE: GRamercy 3-1785	263 MARKET STREET NEWARK 2, N. J. PHONE: MArket 3-1968
979 S. BROAD STREET TRENTON, N. J. PHONE: EXport 4-8085	3206 EASTERN AVENUE BALTIMORE 24, MD PHONE: DI. 2-2374
4102 ARCHER AVENUE CHICAGO 32, ILL. PHONE: FRontier 6-6399	6460 MICHIGAN AVE. DETROIT 10, MICH. PHONE: TAshmoo 5-7560
390 W. BROADWAY SO. BOSTON 27, MASS. PHONE: ANdrew 8-8764	683 HUDSON AVENUE ROCHESTER 21, N. Y. PHONE: BAker 5-5923
346 THIRD AVENUE PITTSBURGH 22, PA. PHONE: GRant 1-3712	1313 ADDISON ROAD CLEVELAND 3, OHIO PHONE: UTah 1-0807

Greitai Savo Pakus Mums PRISIŲSKITE, O Mes Greitai ISSIŲSIM

New Jersey naujienos

Demokratai laimėjo New Jersey gubernatoriaus vietą. Energiškai veikė dabartinis gubernatorius R. Meyneris už išrinkimą R. J. Hugheso, jo vietininko.

Po ilgo šnairavimo ir boikotavimo pagaliau prezidento Kenedžio rūstybė atsileido ant R. Meynerio. Kai tik Meyneris užbaigs savo tarnybą Trentone, prez. Kenedis siūlo jam ambasadoriaus vietą, jei Meyneris tokios vietos nori. Vietą jam siūlo ne bile kokią, bet iš 12 vietų pasirinkti, kuri jam geriausiai patinka.

Jau dabar yra sakoma, kad gub. R. Meyner smarkiai darbavosi ir už išrinkimą Kenedžio prezidentu, bet pasirodė, kad gubernatoriaus Meynerio prasižengimas buvo toks didelis, kad jis jam atleisti negalėjo. Ir tik po metų laiko jis tai padarė.

R. Meynerio prasižengimas buvo tas, kad 1960 m. demokratų nacionalinėj konvencijoj, kaip buvęs New Jersey delegacijos vadas, sulaikė savo delegaciją nuo pirmo balsavimo už Kenedžio kandidatūrą į prezidentus.

—:—

Gubernatoriaus rinkimai buvo labai veiklūs,smarkūs. Abu kandidatai buvo dideli politikieriai. Išrinktasis gubernatorius R. J. Hughes, buvęs aukščiausio teismo teisėjas N. J. valstijoj ir geras kalbėtojas. Jis visuomet savo kalboj reikalavo debatų su savo oponentu, kad geriau išsiaiškintų valstijos reikalai.

J. P. Mitchell su tuo nesutiko. Jis jautėsi, kad jis yra "labai didelis žmogus," buvęs valdžioj ir labai daug žino. Jo milžiniški apgarsinimai ant lentų ir sienų su jo paveikslu ir obalsiu buvo: "Big man for big job." Abi partijos sutraukė geriausias spėkas, ką tik jos turėjo. Už Mitchellį pasisakė 17 N. J. laikraščių ir suaukojo jo kampanijai $67,705. R. J. Hughes kampanijai suaukojo tik $15,905. Darbininkų unijų centrai laikėsi nuošaliai, neužgyrė, nė vieno kandidato.

Pasirodo, kad šį sykį negiliavo nei didelės sumos pinigų, nei didelė agitacija iš respublikonų pusės. Demokratas R. J. Hughes laimėjo rinkimus 40,000 balsų didžiuma.

Dabar respublikonai ginčijasi savo tarpe dėl Mitchellio pralaimėjimo. Vieni sako, kad jis buvo konservatyvus, o kiti sako, kad jis buvo liberalas, o treti sako, nežiūrint kas jis buvo, bet respublikonų partija rėmė jį visais galimais būdais.

—:—

Newarko Tymsters lokalas 478 turi nesmagumų su savo nacionaliniu prezidentu J. R. Hoffa. Lokalas išrinko savo prezidentu Milton J. Liss ir visą lokalo komitetą iš savo šalininkų. M. J. Liss tymsterių nacionalinėj konvencijoj liepos mėnesį išėjo prieš J. R. Hoffos išrinkimą prezidentu.

Dabar prez. Hoffa paskyrė savo administratorių su įgaliojimu, kad panaikintų visą Liss išrinktą komitetą ir sutvarkytų lokalą pagal Tymsterių unijos taisykles ir teises.

Prez. Hoffa kaltina lokalą, kad jis neprisilaiko unijos taisyklių ir dirbtuvėse, kur 478 lokalo nariai dirba, be jokio autoriteto sulaiko darbus bei iššaukia streikus ir padaro unijoj demoralizaciją.

Liss sako, kad jis kreipsis į generalinį teismą su prašymu, kad Hoffa administratorius būtų atmestas.

—:—

New Jersey Saugumo Tarybos vice prezidentas G. G. Traver raportuoja, kad praėjusiais metais, kurie užsibaigė rugpiūčio mėn., naminių nepaprastų mirimų buvo 514 — 50 daugiau negu pirmesniais metais. Dauguma akcidentų buvo tuose namuose, kur buvo vartojamas alkoholis. *Ignas*

New Haven, Conn

Civilinių teisių gynimas

Connecticut valstijoje susiorganizavo Connecticut Committee for the Bill of Rights, kuris kovos už atšaukimą McCarrano ir Smith įstatymų.

Komiteto sekretore yra Irma Otto, kasininku —Dr. John Marsalka, tarpe komiteto rėmėjų, randasi Dr. Alice Hamilton, 92 metų amžiaus, viena iš seniausių medicinos specialisčių; Dr. Emily Pierson, Mrs. Dorothy Haven ir kiti.

Komiteto antrašas: P. O. Box 848, New Haven, Conn. Komitetas atsikreipia prašydamas finansinės pagalbos kovai už civilines laisves. **Rep.**

Carrolltown, Pa.

Pranešu visuomenei, kad šių metų lapkričio 14 dieną mirė Anthony Yuknavich (Juknevičius), sulaukęs 73 metų amžiaus. Jis gimė Lietuvoje 1887 m. lapkričio 20 dieną.

Liūdesyje liko jo žmona Anna, trys sūnūs ir viena duktė—visi susituokę. Taipgi liko dešimt anūkų, du broliai ir dvi seserys.

Velionis skaitė "Laisvę" per pastaruosius 40 metų.

Mrs. Anthony Yuknavich
R. D. 1, Box 32
Carroltown, Pa.

"Laisvės" redakcija reiškia nuoširdžią užuojautą gerbiamai Yuknavičienei, Antano vaikams ir visiems artimiesiems, o velioniui Antanui — ramiai ilsėtis!
Redakcja

Detroit, Mich.

Susirinkimai

Sekmadienį, gruodžio 3 d., Draugijų svetainėje, 4097 Porter St., įvyks LDS 21 kuopos priešmetinis susirinkimas. Jis prasidės viena valanda vėliau, tai yra 11 valandą ryto, vietoje 10. Prašome tą įsitėmyti.

Susirinkime bus renkama kuopos valdyba 1926 metams. Turėsime ir kitų svarbių reikalų. Būkite visi ir visos. Atsiveskite ir naujų narių į kuopą.

—:—

Kai baigsis LDS susirinkimas, toje pat svetainėje prasidės Lietuvių Moterų Pažangaus Klubo susirinkimas. Jis prasidės 1 val. popiet. Bus renkama 1962 metų valdyba. Visos narės dalyvaukite.

Šiam susirinkimui pasibaigus, turėsime užkandžių ir arbatos. Pereitame klubo susirinkime narės nutarė, kad visos atsineš dovanų, nes Kalėdos artinasi.

N. Astrauskienė,
sekretorė

Pagerbė M. K. Čiurlionį

Praeitą sekmadienį (lapkričio 19 d.) "Laisvės" salėje buvo gražiai pagerbtas Lietuvos pionierius dailininkas Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Tai buvo penkias dešimtmetinis jo mirties minėjimas, kurį suruošė Lietuvių meno sąjunga.

Mitingas pavyko visais požiūriais. Pirmiausia "Laisvės" redaktorius rašytojas R. Mizara skaitė išsamų ir labai įdomų referatą apie Čiurlionį kaip žmogų, šian bei ten paliesdamas ir jo kūrybą. Po jo referavo dailininkas R. Feiferis, kuriam Čiurlionio darbai jau buvo žinomi esant Dailės mokykloje Kaune. Jis aiškino Čiurlionio kūrybą. Jo referato medžiaga buvo kruopščiai paruošta ir jis gana sumaniai nušvietė tuos momentus, kurių nepalietė pirmasis kablėtojas.

Kaip visuomet būna panašiuose simpoziumuose, taip ir čia sunku buvo referuotojams išvengti kai kurių pasikartojimų, ypatingai, kad abu kalbėtojai didelę dalį medžiagos savo paskaitoms ėmė iš A. Venclovos Įvado į Čiurlionio reprodukcijų albumą, išleistą Vilniuje.

Trečias išstojo dailininkas R. Baranikas. Jis prožektoriaus pagalba ekrane parodė peršviestas spalvotas Čiurlionio kūrinių reprodukcijas ir aiškino jų prasmę. Jam talkino R. Feiferis. Aiškinimas išėjo gana sklandžiai.

Prie šio minėjimo, atrodo, daugiausia darbo pridėjo R. Feiferis. Jis Čiurlionio paveikslų kopijas sulipdė ant balto kartono ir jas iškabino salės sienose. Taip, kad tik įėjęs žiūrovas tuoj pasijuto esąs lyg Čiurliono galerijoje Kaune. Ta muzejinė atmosfera tinkamai nuteikė visą publiką. Feiferis labai vykusiai nutapė ir didelį Čiurlionio portretą, kuris buvo parodytas publikai.

Seansas buvo pajvairintas ir muzikine programa, kurią atliko Aido choras bei jo moterų kvartetas. Solistė E. Brazauskienė vykusiai padainavo porą Čiurlionio komponuotų ((remtų liaudies motyvais) dainelių, o choro vedėja M. Stenslerienė pianinu paskambino tris trumpus fragmentus iš Čiurlionio kompozicijų. Ieva Mizarienė sumaniai pravedė visą mitingą.

Minėjimas praėjo jaukioje nuotaikoje.

Bruklinui reikia daugiau tokių kultūrinių pobūvių; jie auklėja ir šviečia visuomenę. *A. P.*

Gurley Flynn kviečia į kovą už JAV demokratines teises

New Yorkas. — Trečiadienį, lapkr. 22 d., "New York Times" išspausdino JAV Komunistų partijos pirmininkės Gurley Flynn laišką.

Ji rašo, kad "Times" iš lapkričio 12 d., savo redakciniame, stebėjosi iš Molotovo drąsos, kuris būdamas seno amžiaus, bet grįžo į TSRS, kuomet jis ir jo žmona galėjo negrįžti, tai yra, pasilikti Vakaruose.

Gurley Flynn rašo: "Aš esu 71-ių metų amžiaus. Buvau Maskvoje. TSRS studentai, mokytojai ir kiti kultūrinės veiklos asmenys ragino mane pasilikti Tarybų Sąjungoje... Grįždama sustojau Paryžiuje, ten advokatai stebėjosi, kad Jungtinėse Valstijose yra toks pasibaisėtinas McCarrano įstatymas. Bet aš grįžau į savo šalį, nors pagal McCarrano įstatymą man gręsia $10,000 piniginė bausmė ir 5 m. kalėjimo už kiekvieną dieną, jeigu neužsiregistruosiu kaip užsienio agentė... Atseit, tai man gresia visam amžiui kalėjimas... Jeigu jūs įvertinote Molotovo drąsą, tai kaip žiūrite į tai, kad aš nepasilikau Tarybų Sąjungoje, o grįžau?..

Aš esu amerikietė. Aš myliu savo šalį ir tikiu, kad milijonai amerikiečių yra prieš pasibaisėtinę McCarrano įstatymą. Aš grįžau, kad kartu su kitais amerikiečiais kovoti prieš tą įstatymą, kuris yra priešingas Jungtinių Valstijų Konstitucijai ir Teisių Biliui. Aš esu pasirengus kovoti už teisybę nuo 1909 mtų, kada Spokane, Wash., pirmu kartu buvau areštuota už žodžio laisvę..."

Pabaigoje savo laiško Gurley Flynn kreipiasi į "Timeso" redakciją, ragindama, nepaisant politinių skirtumų, kovoti už amerikiečių konstitucines ir demokratines teises.

Įvairios Žinios

Washingtonas. — Kada pagarbai mirusio kongresmano Samo Rayburno buvo nuleista JAV vėliavos iki pusės stiebo, tai daugelis gyventojų nesuprato, kodėl taip daroma.

Marienbornas. — Tarybų Sąjungos militarinė sargyba buvo sulaikius Jungtinių Valstijų militarinį traukinį per 15 valandų. Toliau jam leido važiuoti tik po to, kaip buvo perduotas civilinis vokietis TSRS sargybai, kuris radosi tame traukinyje.

Brasilia. — Brazilijos užsienio ministras pranešė, kad ši šalis atnaujino diplomatinius ryšius su Tarybų Sąjunga.

Belgradas. — Sekamais metais į Jugoslaviją atvyks keli žymūs Jungtinių Valstijų artistai gaminimui filmų.

Washingtonas. — Prezidentas Kenedis ir Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueris išleido pareiškimą, kad sutinka tartis su TSRS vakarinio Berlyno reikalais.

Jungtinės Tautos. — Kubos atstovas kaltina Jungtines Tautas intervencijoje į Dominikos respubliką.

Ieškomi

Jadvyga Bundzinskaitė-Mastauskienė ieško savo dėdžių. Antanas Bundzinskas kilęs iš Punpėnų miestelio, Panevėžio apskr. O Antanas Rinkevičius kilęs iš Sonkonių kaimo, Surviliškio valsčiaus. Abu išvyko į JAV prieš pirmąjį pasaulinį karą. Prašau atsilieti, arba kas žino apie juos bei jų šeimynas, pranešti šiuo adresu, už ką būsiu labai dėkinga.

Kaunas
Zarasų g-vė N. 36-10
Lithuania, USSR (93-94)

Jakščių auksinis jubiliejus

Motiejus ir Marcelė Jakščiai gyvena poroje jau 50 metų, Ta proga jų vaikai — sūnus Pranas ir jo žmona Ona (Vaznytė) ir sūnus Antanas ir jo žmona Lilija (Kazlauskaitė) — suruošė šeimyniško pobūdžio šaunią puotą lapkr. 18 d. White Horse salione.

Grakščioms jubiliatų marčioms pasitikus ir susodinus svečius už puošniai gėlėmis apstatytų stalų, sūnus Pranas pasakė jautrią ir turiningą trumpą kalbą (lietuviškai). Jis priminė, jog jų tėvams teko pergyventi audringą trijų karų, didžiųjų depresijų ir kitų sąjudžių laikotarpį, tačiau

Motiejus ir Marcelė Jakščiai

tėvų savitarpio santaika, ryžtas ir pastangos suteikti vaikams laimingesnę ateitį nugalėdavo sunkumus. Taręs žodį, pakvietė svečius išgerti tostą pagarbai tėvų, už jų sveikatą ir laimę ateityje.

Netenka abejoti, jog sūnaus žodžiai krito į tėvų širdį tyriausiu džiaugsmu, kaip kad jie pabiro pro mūsų akis sidabru.

Nors jaunieji Jakščiai, kviesdami svečius į puotą, sakė, kad tėvai viskuo apsirūpinę, tačiau daugelis jų artimųjų, matyt, neiškentė mieliems giminėlėms ar draugams ką nors nedadėję. Priešais garbės svečių stalą, kitame salės gale, stovėjo plačiaekranis televizorius. Greta jo pūpsojo kalnelis dėžių-dėželių, padabintų putniomis žėrinčių auksuotų kaspinų burbuolėmis, viliojo smalsuolius mažuosius spėlioti: kas ten?

Žodis apie jubiliatus

Motiejus Jakštys kilęs iš Suvalkijos, Lukšių par., Lepšių kaimo. Amerikon atvyko 1904 metais. Visą laiką dirbo sunkų metalų liejyklose (foundrėse) darbą ir buvo nariu to amato darbininkų profesinės sąjungos — unijistu.

Marcelė Jakštienė (Ašmenskaitė) kilusi iš Višakio Rūdos, Jankų-Zūkų kaimo. Amerikon atvyko 1910 metais į Ansonią, Conn., o iš ten į Brooklyną ją prisikalbino Jakstys ir jiedu susituokė 1911 metų lapkričio 19 d. Išaugino, išmokslino du sūnus. Abu sūnūs tarnavo mūsų šalies ginkluotose jėgose kare prieš fašizmą. Turi vieną anūkę Susan, sūnaus Antano dukrelę.

Visuomeniška šeima

Prieš keletą metų didžiulėje lietuvių auditorijoje Richmond Hill įvyko Jakščiams visuomeniškai ruoštas 45-osios sukakties banketas. Tame masiniame bankete buvo pasakyta daug įdomių komplimentų Jakščių, ypačiai Jakštienės, kaip visuomenininkės, adresu. Neįmanoma ir šį rašinėlį skaityti baigtu nors žodžiu kitu nepriminus jos darbų.

Kai Motiejus fabrikuose plūkėsi už šeimai duoną ir pastogę, Marcelė, virdama valgį, skalbdama, siūdama, taupydama šeimos ateičiai, sprendė, kad to neužtenka. Jai rūpėjo, kad ateitis būtų lengvesnė, šviesesnė, taiki, laiminga visiems. Ji pamatė, jog to siekti yra reikalingos priemonės — darbo žmonėms prielanki spauda, organizacijos, ir ji visa savo energija, visomis nuo šeimos reikalo ir darbo siuvykloje sutaupomomis valandėlėmis ėmėsi organizacijoms talkauti. Ji nepaprastai daug dirbo kare nukentėjusių Lietuvos žmonių pagalbai: siuvo rūbelius vaikams, taisė, valė nuo kitų gautus dėvėtus drabužius. O kiek ji surengusi banketų organizacijų naudai ir pati nebesuskaičiuotų. Gi tų sunkių, bet mūsų veiklos sąlygomis būtinų, virtuvės darbų ji ir dabar neatsisako.

Šiuo tarpu Marcelė yra darbininkų pašalpinės LDS 13 kp. darbšti, gaspadorišką pirmininkė. Ji per laikus veikliai dalyvauja Moterų Klube.

Keleriopos sukaktys

Tarp svečių radosi kelios porelės minėnčių savąsias vedybų sukaktis nors ir ne po tiek daug metų, kiek jubiliatai. Pranas ir Ona (LDS Centro darbuotoja) Jakščiai atšventė savo 19-ąją, o jos sesuo Carolyn ir Angelo Baretela savo 15-ją sukaktį lapkr. 16-tą, gi sesuo Olga ir Anthony Margos laukia lapkr. 29-tos. Marcelės giminaitė Mary (Ašmenskaitė) ir Andrius Pluta linksmai tebeprisiminė lapkr. 8-tą.

Be vietinių giminių (ir nedidelės grupės artimiausių draugų, kiek betilpo salėj), dalyvavo J. J. ir Liudvisė Mockaičiai iš Bridgeport, Conn.

Jakščiai liūdnai prisiminė kad negalėjo atvykti kita jos mielų giminių šeima —Antanas ir Petronėlė Jakščiai iš Detroito. Antanas jau kuris laikas kenčia sunkią ligą, tad ir Petronėlei netenka nė svajoti apie bent kokią išvyką.

Ilgiausių metų maloniems draugams Motiejui ir Marcelei Jakščiams ir jų mylimai šeimai!

D-ė

TWU šauks autobusų vairuotojų streiką

Transport Workers unijos prezidentas Michael J. Quill praneša, kad su gruodžio 1 diena eis į streiką 8,000 autobusų vairuotojų. Streikas sulaikys transportaciją, kuria kasdien į darbą ir iš darbo važinėja apie du milijonai žmonių.

Streikas skelbiamas prieš aštuonias autobusų kompanijas. Unija reikalauja keturių dienų, 32 valandų darbo savaitės ir algų pakėlimo 15 procentų.

Dabar autobusų vairuotojai dirba penkias dienas į savaitę, 40 valandų, gaudami nuo $2.50 iki $2.57 per valanda.

New Yorko autobusų vairuotojų darbas yra sunkus, nes mieste nuolatos yra didelis susikimšimas autobusu, sunkvežimių ir automobilių. Vairuotojai ne tik turi vairuoti autobusus, bet ir pinigus kolektuoti iš važiuojančių. Tiesa, pinigų kolektavimui yra mašinos, bet vairuotojai turi išmainyti pinigus tiems, kurie gatavai neturi po 15 centų įdėti į mašiną.

BROOKLYNO AIDIEČIAI VYKS Į WILKES-BARRE

Aido choro Moterų kvartetas ir jų mokytoja Mildred Stensler dainuos Wilkes Barre, Pa., lietuviams šio sekmadienio popietę, lapkr. 26 d. Sakoma, kad sykiu vyksta ir grupė vyrų dainininkų.

Salės adresas: **206 Parrish St., Wilkes Barre, Pa.**

PATAISA

Pastarojoje "Laisvės" laidoje, "L" koncerte surinktų aukų sąraše paskelbta, kad su J. Kairiu rinkėja buvo Rainienė, o turėjo būti Elena Feiferienė. Atsiprašome.

Klaida padarytą draugo J. Kairio. Sąrašas salėje, prie sąskaitos stalo, buvo nuslydęs ant grindų ir atrastas tik rytojaus dieną ir atsiųstas raštinei, o aukų priėmėjas klaidą pamatė jau "L" išspausdintą. *V.*

Springfield, Ohio.—Ginkluotas plėšikas pačiupo $34,666 iš Lagunda National banko.

PRANEŠIMAI

OZONE PARK, N. Y.

Lietuvių Kooperatyvės Spaudos Bendrovės direktorių susirinkimas įvyks pirmadienį, lapkričio 27 d., 7:30 val. vakare, "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Parke. Visi direktoriai kviečiami dalyvauti. Valdyba

ELIZABETH, N. J.

Filmai iš Lietuvos bus rodomi sekmadienį, Gruodžio-Dec. 3 d., pradžia 3 val. dieną (pirmesniame pranešime nebuvo pažymėta pradžia). Vieta 408 Court St. A. Skairius.

Pakeistas Antrašas

Vincas Zaveckas dabar gyvena 295 Schenck Ave., Brooklyn, N. Y. Reikalui esant kreipkitės aukščiau paduotu antrašu.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Lapkričio 25 dieną, 1959 metais, mirė

Stefanija Cedronienė

Šią taip labai liūdną dvejų metų sukaktį miniu su dideliu skausmu širdyje ir mintyje, netekęs brangios žmonos, kuri savo maloniu būdu ir širdingumu buvo man brangiausias gyvenimo prietelius.

Lai būna Tau, mano brangioji, amžina ramybė. Mano širdyje ir mintyje Tu esi puikiausias prisiminimas amžinai.

JUOZAS CEDRONAS
Brooklyn, N. Y.